

bb 82. ünnepség a bolgár néphadsereg napja alkalmából

ob/um cz

1974. szeptember 17.

a bolgár néphadsereg napja alkalmából megemlékezést tartottak a magyar néphadsereg központi klubjában. beszédet mondott tudor ivanov dacsev vezérőrnagy, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja. a megemlékezés után bemutatták az ivan kondarev című bolgár filmet./mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 68.sz. hírünk sajtótájékoztató ../1.folyt. 2. bek. 1.sorában a név helyesen:

s y l w e s t e r szyszko
/mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 22.sz.hírünk /a legfelsőbb ../ 2.bek. 3v-4.sorában a név, szöveg helyesen:

...dr. katona zoltán, a legfőbb ügyész első helyettese és dr.

szilberekj jeno

/mti/

-. -

vbb 83. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

rj -cz

1974. szeptember 17.

77. szovjet építésügyi küldöttség érkezett budapestre

78. aláírták a magyar és a szovjet építőművészek szövetségének munkatervét

79. időjárásjelentés

80. befejeződött a szakszervezeti lapok értekezlete

81. lengel filmbemutató

82. ünnepség a bolgár néphadsereg napja alkalmából

83. hirjegyzék

-. -

- 64 -

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
belföldi szerkesztőség vezetője : burján sándor
ügyeletes szerkesztő : halasi györgy
szerkesztő: koncz antal

21²⁰g

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb 1. eredményesek az iskolaelőkészítők - ujtípusu kísérlet öt éves gyerekeknek

i szö/mm szb hgy

1974. szeptember 18.

az elsőosztályos kicsinyeknél előforduló tanulási „kudarok”, egyik oka: számosan közülük minden átmenet nélkül kerülnek az iskolapadba. jellemző adat: legutóbb az elsősök sorából ugyan több mint 91 ezer gyerek járt óvodába, - de mi történt a többiekkel, akik hely hiányában nem részesültek az óvodai előnyökben?

ez a körülmény készítette az illetékeseket az iskolára előkészítés más formáinak kísérleti jellegű megvalósítására. az iskolaelőkészítő foglalkozásokat négy esztendővel ezelőtt szabályozta a miniszteri utasítás, amely az általános iskolai tanulmányokra előkészítő foglalkozások szervezését részletezte. a tapasztalatokról tájékoztatták az mti munkatársát az oktatási minisztériumban.

az utasítás megjelenése kedvező visszhangra talált - pedagógusok és szülők körében egyaránt. a tanítók, óvónők és az iskolai igazgatók egyre több gyereket vontak be az április 1-től a tanévzáró értekezletig tartó iskolaelőkészítő foglalkozások változatos programjába. /folyt.köv./

-1-

g

bb 1. /eredményesek... 1. folyt./-szb

így legutóbb már elérték, hogy míg az óvodából 91 ezer gyermek „érkezett”, az iskolapadokba - több mint 36 ezer pedig úgy kezdte meg általános iskolai munkáját, hogy iskolaelőkészítő foglalkozásokon vett részt. más szóval ez azt jelenti, hogy az elsősztályos kisfiúk és kislányok egynegyede már rendszeresen részt vett az iskolaelőkészítőkn. közülük az óvodákban szervezett előkészítőn vett részt 3.362 gyermek /2.3 százalék/, általános iskolában tartott előkészítő foglalkozásokra járt 32.883 tanuló /22.5 százalékuk/. a szakemberek aláhúzzák: vitathatatlan, hogy az iskolaelőkészítő foglalkozások nem pótolhatják, nem helyettesíthetik az óvodai nevelőmunkát, ám a fejlődés jelenlegi szakaszában a jövőben is számolnunk kell az előkészítő szervezésével. napirenden szerepel azonban, hogy ezek a foglalkozások még hatékonyabbak legyenek.

mindenekelőtt további lépéseket kell tenni, hogy valamennyi tanköteles korba lépő gyermek elsősorban óvodában vagy iskolaelőkészítő foglalkozáson kaphasson megfelelő felkészítést. ezt a célt mihamarabb, de a hetvenes évek végére megjelenő új tanterv idejére feltétlenül szeretnénk megvalósítani. az előkészítő foglalkozások számának gyarapodásával párhuzamosan természetesen javítani kell azok hatékonyságát, eredményességét is. ez több tényező függvénye: a megfelelő képzési idő és a személyi, tárgyi feltételek biztosítása, valamint az előkészítőkn folyó pedagógiai munka színvonalának emelése egyaránt a tennivalók sorába tartozik.

a gyakorlati munka során felmerült az iskolaelőkészítő képzési idejének tartama is: ma már szinte általános az a vélemény, hogy az egyéves iskolaelőkészítőknnek van értelme, mivel a 72 órás időtartam kevés. így került sor legutóbb kísérleti jelleggel az ötéves korban kezdődő, egy évig tartó iskolaelőkészítő foglalkozások szervezésére. a kísérletek bevezetésére baranya, heves, pest, szabolcs-szatmár megye, valamint budapest és pécs vállalkoztak. valamennyit iskolában szervezték. összesen 442 gyermek „iratkozott be”, az egyéves előkészítőre /köztük 126 cigánygyermek volt - 28.5 százalékuk/. a szervezők mindenütt arra törekedtek, hogy egy-egy településen minden óvodába nemjártó ötéves gyermekek bevonjanak a munkába. figyelmet érdemel a cigánygyermek viszonylag nagy száma. év végéig mindössze négyen maradtak ki közülük.

/folyt.köv./

-2-

g

bb 1. /eredményesek... 2. folyt./-szb

a heti ^{hat}órás foglalkozásokat több csoportban, eleinte hetenként kétszer, majd kétszer 3 órában tartották. így folyt a munka október 1-től május 31-ig. a legtöbb helyen egész évben egy nevelő vezette a csoportot. a foglalkozások területei, módszerei azonosak voltak a 72 órás iskolaelőkészítőjével. sok időt kellett fordítani a szoktatási feladatokra, az egészséges életmód szokásainak gyakoroltatására. év végére a kicsinyek többsége elsajátította a viselkedés alapszabályait, kialakult bennük a tisztaság igénye és jól beilleszkedtek a közösségbe, melyet a közös játék, az együttes tevékenység segített leginkább. a szakemberek véleménye szerint a kísérlet igazolta, hogy az egyéves időtartamu, ötéves korban kezdődő iskolaelőkészítő /a 72 órás előkészítővel szemben/ hatékonyabban járul hozzá a gyermekek iskolai életre való felkészítéséhez. bebizonyosodott az is, hogy az előkészítőre a következő tanév szeptemberében iskolába lépő gyermekek bevonhatók: a szülők többsége szívesen engedte el kicsinyét az előkészítésre, és figyelemmel kísérte az ottani munkáját.

a kísérletekben résztvevők számára a közeljövőben jelenik meg az előkészítő foglalkozások vezetésének kézikönyve, amely a pedagógiai programon kívül jól használható szöveggyűjteményt is tartalmaz. az előkészítő csoportot vezető pedagógusok foglalkoztatási javaslatot is kapnak, amely alkalmak szerint csoportosítva megadja valamennyi foglalkozási terület anyagát. kidolgozzák továbbá az előkészítő foglalkozásokat vezető továbbképzési elveit, s az óvodai szakemberek segítségével kialakítják a megvalósítás módjait is. lépéseket tesznek a szükséges tárgyi feltételek megteremtésére és bevonják a munkába azokat a gyermekeket is, akiket például testi fejletlenségük miatt egy évre felmentettek a rendszeres iskolai munka alól. ez utóbbi igen fontos, hiszen ha óvodába nem jártak, számukra a fejlesztés egyetlen lehetősége az egyéves iskolaelőkészítő foglalkozás. az új típusú iskolaelőkészítőkn alkalmat adnak arra is, hogy a fejlődésben elmaradt gyermekek a különféle fejlesztési gyakorlatok segítségével mihamarabb felzárkózzanak a többiekhez. /mti/

--

bb 2. muzeumi vetélkedő

i nn/sza szb hi hgy

1974. szeptember 18.

érdekes vetélkedőre hívta ki egymást a szépművészeti múzeum ifju muzeumbaráti klubja és a természettudományi múzeum baráti köre. a kétfordulós vetélkedőn a testület tagjai, - középiskolás fiatalok, - ismereteikről, tudásukról adnak számot. a verseny érdekessége, hogy a természettudományi érdeklődésű klubtagok képzőművészeti, a képzőművészeti érdeklődésűek pedig természettudományi kérdésekre válaszolnak. az első fordulóra október 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor kerül sor, a másikat pedig október 31-én, csütörtökön délután 16.30-kor tartják a fővárosi művelődési házban.

/folyt.köv./

z

bb 2. /muzeumi... 1. folyt./-szb

azok a fiatalok is elküldhetik nevezésüket, akik eddig nem vettek részt a két muzeum köré tömörült társaság munkájában. szintén vetélkedhetnek, de úgy, hogy mindkét kérdéscsoportban helyt kell állniuk. jelentkezni lehet a szépművészeti, illetve a természettudományi muzeum köznevelődési csoportjánál. a vetélkedőre a muzeumok értékes nyereségtárgyakat biztosítanak. /mti/

-. -

bb 3. utánam, srácok! - új ifjúsági tévésorozat készül

i nn/gk szb hi szb -cz

1974. szeptember 18.

a következő hetekben, hónapokban jó néhány újdonsággal szolgál a legifjabb nézőknek a magyar televízió. mint pápai lajos, a gyermekosztály vezetője elmondta az mti munkatársának, befejezték új, színes, hatrészes gyermekfilm-sorozatukat, amelynek forgatókönyvét berkes péter írta. az egyenként 40 perces epizódokból álló film „utánam, srácok!”, címmel kerül képernyőre. a történet egy iparvidék új lakótelepén játszódik, ahol két konkurens gyereksereg vetélkedik. a küzdelemben igyekeznek felhasználni mindazt, amit kémiából, illetve fizikából az iskolában tanultak. a szereplők között több ismerőst láthat a közönség. például kovács krisztiánt, jelisztratov szergejt, valamint a „keménykalap”, -sorozatból megismert berkes gabit, kiss gabriellát és losonczy gábort, akit „az öreg bánya titka”, -ból ismerünk. a felnőtt színészek: pathó istván, szabó éva, juhász jácint és szerencsi hugó.

katkics ilona rendezte nagy katalin könyve nyomán az „intő-könyvem történeté”, -t. főhőse egy 13 éves kislány, akinek ismét férjhez megy a mamája, ettől felborul az élete, sorra kapja az intőket... melindát, a főhőst nagy eleonóra személyesíti meg. a többi szerepben szemes marit, bessenyi ferencet és benkő pétert láthatjuk.

őszől újra indul a „papírsárkány”, és a „ttt”, -sorozat. szeptember 19-én a ttt például tájékoztatja a gyerekeket az uttörőszövetség idei terveiről, a mokép, a gyermekszínház bemutatóiról, a szolnoki ejtőernyős bajnokságról és az ifjúsági fociakcióról. a gyerekeknek „perpetuum mobile”, címmel új sorozatot is indítanak. a tudományos ismeretterjesztő adások címét leonardo da vinci örökmozgója adta. ebben különböző tudományoskérdések kerülnek górcső alá összefüggésükben. szeptember 22-én a margitszigeti uttörőstadionból közvetítik a nemzetközi pajtás kupa labdarúgó döntőjét.

szeptember 29-én kerül képernyőre a „diákabrak”, ez színes magazinműsor lesz a kicsinyeknek, ahol a különböző érdekes filmújdonságok részleteit tekinthetik meg. októberben a „sippal, dobbal”, a műsorsorozat hagyományaihoz híven a legjobb zenei általános iskolákba látogat. ezuttal a geisler eta általános iskola tanulói vállalkoznak arra, hogy izelítőt adjanak tudásukból a kamerák előtt. /mti/

-. -

-4-

9

bb. 4. téli tervek a közmű vállalatoknál

i/pr/s/rj hi -cz

1974. szeptember 18.

már a téli tervek, a zordabb időjárásra való felkészülés foglalkoztatja a budapesti közművállalatok vezetőit. a teendők összeállítása, rangsorolása még korántsem teljes - a témát napirendjére tűzi majd a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága is -, az azonban már - sajnos - szinte bizonyosra vezető, hogy tartós, nagy hideg esetén a gázellátásban kisebb zökkenőkkel lehet számolni. ez elsősorban az ugynevezett „gázszegény”, területekre vonatkozik, a helyzetet azonban tovább nehezíti, hogy az óbudai gázgyár 116 termelőkamrájából a gondos karbantartás ellenére is csak 80-at tudnak üzemben tartani.

szeptember végére befejezi nagy nyári karbantartási tevékenységét a távfűtő művek, a még hátralévő fenntartási munkák a szolgáltatást már nem zavarják. az esztendő végéig körülbelül 94 ezerre szaporodik a távfűtött lakások száma budapesten.

a vízműveknél úgy számítják, hogy a téli hónapokban naponta 800 ezer köbméter vizet kell majd a hálózatba juttatniuk, s terveket dolgoztak ki arra az esetre, ha a duna tartósan alacsony vízállása akadályozná a tevékenységüket. szerződést kötöttek például a fűtőigazgatósággal, hogy a gyógyforrások felesleges vizét ilyen esetekben hasznosíthassák, és ígérik, hogy csak igen súlyos esetben tesznek javaslatot az ipari fogyasztók igényének korlátozására. a csatornázási műveknél különösen a víznyelők tisztítására, a szabadtéri berendezések javítására és karbantartására, illetve a fagytól veszélyeztetett berendezések víztelenítésére készülnek fel. a köztisztasági hivatal alapvető feladata a tömegközlekedés fenntartásának biztosítása. okulva az elmúlt téli tapasztalatokból, a főközlekedési utakra csucsforgalomban - 16-18 óra között - már nem küldenek ki tisztító járműveket, mert azok vagy nem tudnak a helyszíntre jutni vagy esetleg akadályozzák az amugyis lelassuló forgalmat. a gyorsabb irányítás érdekében munkagépekben 34 urh-készüléket építettek be. XIX. kerületi raktártornyukban annyi magnéziumkloridot tartalékolnak, amennyi 100 kilométernyi főútvonal megtisztításához elegendő. /mti/

-. -

- 5 -

g

bb. 5. újabb vízterületeket szállt meg a hinár a balatonban

vid/fm/rj -cz

1974. szeptember 18.

a balatonból kutató hajók és motorcsónakok segítségével sokszáz mintát vettek fel és megfigyelték a káros vizinövényzet terjedésének jelenségeit. különösen szembetűnő kép rajzolódott ki a balaton vizinövényeinek sötét foltjairól a repülőgépes megfigyelők előtt.

a szakemberek megállapításai szerint az idén tovább terjedt a hinár a balatonban. a külső beavatkozások, a tóba kerülő szerves anyagok és a befolyó kemikáliák életteret teremtenek a káros vizinövényzetnek. számos olyan tenyészhelyet fedeztek fel, ahol azonos vízmélységnél - korábban nem vert gyökeret jónéhány hinárfajta. az északi part öbleiben, az intenzívebben igénybevett strandokon is tömegesen jelent meg a hinár. különösen károsnak minősítik a szuros levélzetű hinár elterjedését a strandokon.

a megfigyelések szerint újabb hinár-tenyészhelyek alakultak ki a déli part közelében is. a legnagyobb hinárfoltokat zamárdi és balatonszéplak közelében észlelték, ahol partfelépítési és különféle vízépítő munkákat végeztek. a balatonszéplaki vízkivételi mű lefektetésével például nagyobb hinárfolt alakult ki.

a vizinövényzet elburjánzása változatlanul a keszthelyi öbölben a legnagyobb arányú. /mti/

--

bb. 6. automaták ellenőrzik a bakonyi bauxitbányák vízszintjét

vid/fm/rj -cz

1974. szeptember 18.

befejeződött a bakonyi bauxitbányák egységes automata vízszint-ellenőrző hálózatának felszerelése. a nyolcmillió forintos költséggel kialakított rendszer központja - a föld mélyéből érkezett műszeres jelzések alapján - két percenként „értékeli”, minden egyes akna vízszintjét és ennek alapján indítják vagy állítják le a nagyteljesítményű szivattyukat.

/folyt.köv./

- 6 -

g

. 6. / automaták... 1. folyt./rj

az automata diszpécser-központ a bakonyi bauxitbányák szakembereinek saját konstrukciója, s az európai bauxitbányákban egyedülálló. a vízszint állandó mérése óriási jelentőségű, hiszen a bauxitbányák zöme vízbetörés-veszélyes. az ezzel összefüggő feladatokról önmagában is jó képet ad az az adat, amely szerint a bakonyi bauxitbányákból naponta átlagosan több mint 400 000 köbméter vizet kell felszínre szivattyuzni. ez a víz olyan kristálytiszta, hogy minden kezelés nélkül alkalmas emberi fogyasztásra. felhasználása már meg is kezdődött: részben a balatoni regionális vízmű ellátását javítják vele. /mti/

--

bb. 7. magyar tanműhelyek iráni szakiskoláknak

1/sz/gg/rj ie -cz

1974. szeptember 18.

komplett szakiskolai berendezéseket szállít a technoimpex külkereskedelmi vállalat az iráni oktatásügyi szerveknek. az erről szóló megállapodást a napokban írta alá a technoimpex és a gépexport vállalat vezérigazgatója az iráni oktatásügyi miniszterhelyettesel.

a szerződés értelmében a magyar vállalatok két gépipari szakiskola és két középfoku élelmiszeripari oktatási intézmény komplett berendezését, felszerelését szállítják iránba, több mint négymillió dollár értékben. többek között tanműhelyeket, fizikai, gépipari laboratóriumokat, oktató tantermi és előadótermi berendezéseket, valamint tankönyveket és különböző maketteket exportálnak. a szakiskolákat a jövő év végén kulcsrakész állapotban adják át a magyar vállalatok az iráni megrendelőknek.

az iránban járt magyar delegáció további közép- és felsőfoku iskolák berendezéseinek szállítási lehetőségeiről is tárgyalt az iráni partnerekkel.

egyébként a technoimpex az utóbbi két évben kezdte meg komplett szakközépiskolák és egyetemi berendezések exportját. az első nagyobb szabású megállapodást az év tavaszán kötötték. eszerint a technoimpex szállítja algériába az iráni egyetem felszereléseit. a magyar vállalat több latin-amerikai és afrikai állammal is tárgyal hasonló exportról. /mti/

--

- 7 -

g

bb. 8. növekvő érdeklődés a szovjet filmek iránt

1/ro/tr/rj hi -cz

1974. szeptember 18.

a hazai filmparátok évente 170-180 új művet tekinthetnek meg. ezeknek mintegy egyötöde a szovjet filmstúdiókban készül. 1971-ben például 28 szovjet film került a nézők elé, ebben az évben - két felújítással együtt - 37 szovjet alkotás teszi változatossá a mozik műsorát. a szovjet film iránti növekvő érdeklődést jelzi, hogy az idén háromnegyed millióval többen váltottak szovjet műhöz jegyet, mint tavaly.

az igényes, komoly mondandójú szovjet művek között listavezető a „csendesek a hajnalok”, - 800 000 nézővel. a négyszázötvenezer is meghaladta a „fekete tollú fehér madár”, nézőszáma, s a shakespeare-adaptáció, a lear király is túllépett a negyedmillión. a filozofikus mélységű rubljov nézőszáma közelít a 200 000-hez, s ugyan- ezt a számot a bulgakov-ihlette menekülés már el is hagyta.

sokan kedvelik a kalandokat kínáló, izgalmas, háborús műveket. ezt igazolja a hárem a sivatagban, az ör-
dögcsapat, s a vakmerőség sikere - együttes nézőszámuk csaknem egy-
millió-háromszázezer. a szovjet filmválaszték színes csokrában sok-sok
érdeklődőt vonzanak a romantikus, kosztümös történetek. kis híján
egymillió nézőt számlál a lovag végakarata; félmillió jegyet vál-
tottak a vörös tulipánok völgye című színes, szélesvásznú alkotás-
hoz. a mese a szaltán cárról a mesefilmek között vitte el a pálmát,
s pótszékes házakkal meg- y a fej nélküli lovas.

számos alkotás állja az idő próbáját. nálunk talán minden
idők legsikeresebb szovjet filmjének bizonyult a szállnak a darvak,
- nézőszáma lakosságunk egyharmadát teszi ki. a solohov kisregényéből
készült emberi sors közelít a két és félmillióhoz, de a felszabadítás
s a hétköznapi fasizmus is azok közé a filmek közé tartozik, amelye-
ket nem lehet levenni a műsorról. az orosz irodalom klasszikusaiból
merítő művek is szép sikereket könyvelhetnek el. a bűn és bűnhődés
több mint hétszázezer nézőt vonzott. a ragyogj, ragyogj csillagom!
nem tartozik az ugynevezett könnyű műfajhoz, mégis 400 000-nél töb-
ben látták eddig.

a mozinézők között egyre többen látogatják, szinte tudományos igény-
nyel, a szovjet művek vetítéseit - ezt tünt ki a mokép és az mszbt
tavalyi „ez a valóvilág...”, című pályázatán, ahol egyének, szocialis-
ta brigádok, filmklubok, diákkörök és munkáskollektívák vallottak
arról, mit jelent számukra a szovjet filmművészet. kialakulásának
megismerése is egyre több embernél válik szükségletté. a szovjet
kultúra és tudomány házában előadásról-előadásra telt házak, előtt
vetítették a szovjet filmművészet atyjának tartott eizenstein műveit,
a patyomkin páncélost, a sztrájkot, a rettegett ivánt és az eizenstein
életmű más darbjait különösen sok fiatal tekintette meg.

/folyt.köv./

- 8 -

g

bb. 8. / növekvő... 1. folyt./rj

filmforgalmazásunk - jelentőségéhez méltón - minden évben meg-
rendezi a szovjet film ünnepét. ebben az évben november 7-én kezdő-
dik a szovjet filmek fesztiválja, amelyek során új bemutatók is
lesznek. lenin és krupszkaja megismerkedésének története a na-
gyezsda című film, bulgakov nyomán készült mű a halló, itt iván cár
című film, míg a monológ mai témájú alkotás. a film/művészet iránt
mélyebben érdeklődő filmparátok körének tagjai felújításban láthatják
az „iván gyermekkorát, s az elfelejtett ősök árnyait. /mti/

--

bb. 9. elkészült a fehér-tózi rezervátum megfigyelő tornya

vid/fm/rj -cz

1974. szeptember 18.

a szegeddel határos fehér-tózi rezervátum rekonstrukcióját
alig egy éve kezdték meg. az idén végleges formájában helyre állí-
tották a hatalmas tórendszer szigetét, amely egyben közép-eu-
rópa legnépesebb dankasirály-telepe. évente háromezer pár vizi
szárnyas-sirály és halász-csér - fészkel rajta és neveli fel tiz-
szernyi fiókaseregét. a természetvédelmi terület e leglátványo-
sabb részének szomszédságában hat méter magas kilátó tornyot állí-
tottak fel. a különleges import fenyőfából készült fél-
köríves formájú, nádtetős építményre két feljáró vezet. az egyelőre
még csak műszakilag átadott kilátó teraszán távcsöveket szerelnek majd
fel. ezeken a természetkedvelők, a szegedre látogató turisták
bepillantást nyerhetnek a madárparadicsom lakóinak mozgalmas éle-
tébe. a hatalmas vízfelület, a tengernek tűnő tóláncolat megtekintése
önmagában is ritka élményt jelent. a kilátóhoz a későbbiekben autó-
busszal is jól járható utat építenek. az egyik közeli tanyaépületben
pedig állandó kiállítást kívánnak berendezni. így mutatják be azo-
kat a ritka átvonuló madarakat - mint például az énekes hattyu, pelikán,
izlandi jeges buvár-, amelyeket a rezervátumban ejtettek el. /mti/

--

- 9 -

g

bb.10. **ujfajta** cipő- és kabát-műbőrt kísérleteztek ki győrről

vid/p fm -cz

1974. szeptember 18.

a valódi bőr tulajdonságait erősen megközelítő félszintetikus cipőipari és kabátnak való ugynevezett nappa műbőrt kísérleteztek ki a győri graboplast pamutszövő és műbőrgyárban. a minőségi ellenőrzésekkel és mintadarabok elkészítésével együtt másfél évig tartott a cipőipari műbőr előállítás. a kabátanyagot viszont öt évig dolgozták a gyár szakemberei, s a bőripari kutató intézet munkatársai. évről évre közelebb jutottak a valódi bőr finomságához.

mindkét műbőrt bemutatták a szeptemberi párizsi bőrhéten, amelyről a napokban tértek haza a gyár képviselői. az új műbőrök iránt máris nagy az érdeklődés. a cipőipariból ez év végéig 60 ezer négyzetmétert gyártanak, a kabátanyagból pedig 30 ezer négyzetmétert. az előbbit hazai felhasználásra, az utóbbit pedig ausztráliai exportra. érdekes, hogy a kabátanyag iránt a külföldi érdeklődés sokkal nagyobb, mint a hazai.

az ujfajta műbőrökből készült mintadarabok láthatók a jelenlegi budapesti nemzetközi vásáron. a cipőipari műbőr bnv-díjat is kapott ./mti/

.-.

bb.11. hűtőgépek földgáz- és olajhűtésre

vid/p fm -cz

1974. szeptember 18.

a fűtőber nagybányai gyárában szovjet megrendelésre olyan fűtőberendezések gyártását kezdték meg, amelyeket a földgáz-, illetve olajvezetékek fogadóállomásain szerelnek fel az átáramló szénhidrogén hőmérsékletének hűtésére. a fűtőber nagybányai és csongrádi gyáregységei, valamint a jászberényi hűtőgépgyár kooperációjában készült termékből november végéig száznyolcvan egységet szállítanak a szovjetunióba, ahonnan a jövő évre további háromszázhatvan hasonló hűtőberendezést rendeltek ./mti/

.-.

-10-

7.50/p

8⁵⁰G

bb.12. korszerűsítik a dunabogdányi kőbányát

vid-gö/mné/p fm -cz

1974. szeptember 18.

a középdunavölgyi vízügyi igazgatóság dunabogdányi kőbányájában évente csaknem 270 ezer tonna követ termelnek. háromfajta hagyja el a kőbányát; a legtöbb a terméskőből, amelyet a duna szabályozásához használnak. az ugynevezett forgácskővet, valamint a faragott szegélykővet az utépitők kapják. a bányát most 120 millió forintos költséggel felújítják. új mélyfuró, és a rakodást könnyítő kotrógépeket vásárolnak, a szállítást pedig újabb dömperekkel gyorsítják. a legjelentősebb munka azonban a bányát a dunai uszálykikötővel összekötő út építése, amelyet felüljáró hídal vezetnek át a 11-es számú főutvonal felett. a rekonstrukció során korszerűsítik a kikötőt is: lehetővé teszik, hogy az uszályokba a duna magas vízállásakor is rakodhassanak. ezenkívül a bánya vízellátását, s öltöző-fürdő, ebédlő, munkáslakások is épülnek. a rekonstrukciót a jövő évben fejezik be, utána jelentősen növekszik majd a bánya termelése. /mti/

megoldás

.-.

bb.13. október: műszaki, közgazdasági hónap zala megyében

vid/p fm -cz

1984. szeptember 18.

októberben negyedik alkalommal rendezik meg a műszaki, közgazdasági hónapot zala megyében. a mtesz előadássorozatait zalaegerszegen és nagykanizsán kívül kiterjeszti az urbanizálódó lentire is, ahol éppen a városiasodás folyamatáról, a szolgáltatások fejlesztéséről tartanak konferenciát. a mtesz 14 tagegyesülete foglalkozik zala megye ipari fejlődésével, az iparfejlesztés további feladataival. a műszaki, közgazdasági hónap keretében kerül sor a vállalatvezetők, valamint a fiatal műszakiak és közgazdászok tanácskozására. a kőolajipari szakbizottság ez alkalommal a kőolajtermelés egyik fontos elemét vizsgálja a szakma jeles hazai képviselőinek részvételével a rétegvédelmi és a rétegkezelési tudományos konferencián. a tudományos ülésorozat részeként bemutatóval kísért anketon vitatják meg a termelőszövetkezeti erdő-és fagazdálkodás feladatait. az idei műszaki, közgazdasági hónap keretében kezdi meg működését a megye új tag-egyesülete, a magyar kémikusok egyesületének zala megyei szervezete, amely a megyében dolgozó vegyipari szakembereket tömöríti. /mti/

.-.

8.00/-p

-11-

8⁵⁰G

bb.14. hordógyár épül cegléden

vid/gö/p/mné fm -cz

1974. szeptember 18.

a fűrész-és hordóipari vállalat budapestről ceglédre költözik. az új gyár már épül. nemrég elkészült az 5.000 köbméter teljesítményű gőzölő, s munkába állításával termelhet a fűrészüzem is. az építkezés következő ütemében épül fel a hordóüzem. a tervek szerint a 3.500 négyzetméter területű csarnokban a hordógyártás munkafolyamatainak többségét gépesítik. a berendezéseket jugoszláviából és az nszk-ból vásárolják. az 53 millió forintos beruházással készülő gyárban előreláthatólag a jövő év végén kezdik meg a próbatermelést. az évente gyártott különböző méretű ászokhordók befogadóképessége összesen 160.000 hektoliter lesz./mti/

--

bb.15. termékeik kilencven százalékát exportálják

vd/p fm -cz

1974. szeptember 18.

az ikervári haziipari szövetkezet termékeit a hazai és külföldi vevők egyaránt keresik, szívesen vásárolják. a faluban kétszáz éves hagyománya van a kosárfonásnak, s ennek folytatója, továbbfejlesztője a szövetkezet. az igényeket azonban jelenleg nem tudák kielégíteni; a kereslet jóval nagyobb, mint amennyi árut képesek előállítani.

termékeik kilencven százalékát exportálják. jelenleg mintegy hatvan féle cikket készítenek. különböző fonottkosaraik, utazókosaraik, kertibutoraik, kagylóbutoraik eljutnak franciaországba, angliába, hollandiába, svédországba, az nszk-ba, csehszlovákiába egyaránt. „sláger”, külföldön a vegyileg fehérített fűz vesszőből készült termékük. nszk-partnerük például kosaraik hatvan százalékára adott megrendelést.

a szövetkezet a termelés növelése érdekében egy régi gazdasági épületben központi műhelyt alakított ki, ahol megvalósította a szalagszerű termelést. az idei tervük megvalósításához harmincöt vagon fűz vesszőt dolgoznak fel./mti/

--

-12-

8. p/p

850 g

bb.16. csőtörés a marx téren

i sb/tm/p -cz

1974. szeptember 18.

szierda hajnalban jelentették a vízműveknek, hogy a marx téren víz tört fel a villamosvágány alól. az ügyeletes brigádok azonnal kivonultak, lezárták az érintett szakaszon a vízszolgáltatást, majd az uttest felbontása után megállapították, hogy el-tört a 400 milliméteres átmérőjű csővezeték, s ebből ered a kisebb fajta áradás. a bkvátmenetileg elterelte a forgalmat a marx térről, s reggel 8 órától pedig a villamos helyett ingajáratokban autóbuszok bonyolították le a forgalmat a marx tér és a moszkva tér között. ez az ingajarat egyébként már néhány nappal ezelőtt megkezdődött a vágányok korszerűsítése miatt. a csőtörés helyre-állításához a vízszivattyúzásával segítséget nyújtanak a tűzoltók is. a vízművek szakemberei úgy számítják, hogy a sérült csőidom kicserélése után szerdán délután ismét megindulhat a vízszolgáltatás./mti/

--

bb 18. budapesti közlekedési balesetek

tm/ny -cz

1974 szeptember 18

a xix. kerületben a vöröshadsereg utja és az irányi dáni-el utca kereszteződésénél kovács ferenc 43 éves segéd munkás, vecsési lakos a járdán egyensúlyát veszítve a mellette elhaladó 50-es jelzésű villamos első kocsijának esett, és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség vizsgálatot folytat.

szécsi istván 26 éves gépkocsivezető, budapesti lakos az általa vezetett tehergépkocsival nem adott áthaladási elsőbbséget a x.ker. kerepesi ut és keresztúri ut kereszteződésénél, és összeütközött egy motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetője, szilágyi jános Mihály 20 éves villanyszerelő, csömöri lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. szécsi istván ellen eljárás indult.

a iv. kerületben a deák ferenc utca és povázsay györgy utca kereszteződésénél gál szabó józsef 26 éves esztergályos, fóti lakos motorkerékpárját a megengedettnél nagyobb sebességgel vezette, amelynek következtében a ház falának ütközött és felborult. a motorkerékpár vezetője és utasa, némedi györgy 26 éves esztergályos, fóti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők a sérülteket kórházba szállították. gál szabó józsef ellen eljárás indult./mti/

-- --

10.08/ny

-13-

1030 g

bb.17. folytatódta a szakmai napok - félidőben az őszi bnv

t kf/tm/p -cz

1974. szeptember 18.

a fogyasztási cikkek szakosított első budapesti nemzetközi vására a félidejéhez érkezett. a hungexpo tájékoztatása szerint eddig több mint 350.000 látogató kereste fel a nagyszabású termék-bemutatót.

szerdán a vásáron és az agromasexpo 74 kiállításon folytatódott a szakmai nap sorozat, amely ezuttal is bőséges programot kínált; a könnyűipari ágazatban a konfekció és a butor, az élelmiszeriparban a gépgyártás és a husipar, valamint a konzervipar és a kereskedelem szakemberei találkoztak.

az a-pavilonban a belkereskedelmi minisztérium és a könnyűipari minisztérium illetékes vezetői, a nagy butorgyárak és a vezető kereskedelmi vállalatok képviselői értékelték a vásár eddigi tapasztalatait, az üzemek és a kiskereskedelem, az üzletek tárgyalásának eredményeit, foglalkoztak a jövő évi butorellátás teendőivel, s a közös problémák megoldásával.

az öltözködés kultúra pavilonjában a konfekció-ipar szakemberei találkoztak a kereskedelem képviselőivel, hogy átfogó szakmai tanácskozás formájában beszéljék meg közös gondjaikat. a szakmai napon részt vett földi László könnyűipari államtitkár, valamint a belkereskedelmi minisztérium több érintett vezetője is. a kereskedelem képviselői elismeréssel nyugtázták, hogy a ruházatipar rekonstrukciójának nyomán, a munkaerő-hiány és az anyagellátási nehézségek leküzdésére tett erőfeszítéseknek köszönhetően javuló színvonalon elégíti ki a keresletet. az ipar több, korszerű technológiával készült, magasabb használati értékű árut szállít, gazdagodott az üzletek, boltok választéka. egyebek mellett például megszűnt a ballonkabát hiány, és 14 év óta először az idei őszön nem volt probléma az iskolaköpeny ellátással, ami elsősorban a szegedi ruhagyárnak köszönhető. a nagy állami ruhagyárak, tanácsi vállalatok, szövetkezetek sokat tettek a korszerű gyermek-öltöztetésért, és a rögzített áru cikkekből való folyamatos ellátásért, változatlanul gondot okoz azonban az őszi felkészülésben, hogy divatosabb mintázatu kártolt, és mennyiségileg több gyapju-cikkre lenne szükség, s bővítésre szorul a télikabátok választéka. az ipar képviselői elmondották, hogy a divat gyors változásai nyomán nem is olyan egyszerű a konfekcióipar dolga; a modell-választékot évente több mint 90 százalékában cserélni kell. változatlanul gondot jelent az is, hogy még nem mindig és nem minden vonatkozásban van „szinkronban”, az ipar és a kereskedelem munkája, ütemesebb rendelésfeladásokra, szállítás-lebonyolításra lenne szükség. egyetértettek abban is, hogy mélyíteni kell a piac ismeretét, s szorosabbá kell tenni a vállalatok együttműködését.

/folyt köv ./
10.05/p

-14-

1040 g

bb.17.folytatódta.....1.folyt /p

a vásár előremutató választékának, valamint az ipar teljesebb körű, kielégítő ajánlatának ismeretében a tanácskozás résztvevői 1975-re az eddiginél dinamikusabb forgalomnövekedésre készülnek fel, a becsült 6 százalékos összruházati forgalomnövekedésen belül várhatóan a konfekció-árak forgalma nő majd nagyobb mértékben. egészében véve az ideinél jobb ellátásra van kilátás.

a konzervipar szakmai napja egyben a jövő évi ellátást realizáló börzéje is. az iparági és az ország valamennyi élelmiszer-nagykereskedelmi vállalata a májusban közölt igények, s a termékhelyzet ismeretében kötött megállapodást az 1974-1975-ös gazdasági évre, mintegy 110-120 ezer tonna -a/z előző évinél 8 százalékkal több - növényi konzerv szállítására. a konzervipar, amely termelésének 30 százalékát adja belföldre, a kedvezőtlen termés nyomán a meggy-befőtt kivételével a belkereskedelem teljes szükségletét kielégíti, vállalta valamennyi fajta zöldség, gyümölcs, és főzelék-konzerv igény szerinti szállítását.

az ország legnagyobb élelmiszeripari gépgyártója, az él gép is csatlakozott ehhez a szakmai naphoz, bemutatta konzervgyári berendezéseit, s beszámolt az iparág vezetőinek a zöldborsó-feldolgozó vonalak korszerűsítéséről, fejlesztéséről.

az él gép tevékenységi köre - a minisztertanács határozata alapján - az idén egyebek között husipari berendezésekkel is bővült. a vállalat felhasználta a vásárt arra, hogy bemutakozzék új partnereinek, tájékoztatta a husipar vezetőit jelenlegi gyártási lehetőségeiről, s kérte igényeiket gyártmányfejlesztési munkájához.

az agromasexpo ezen a napon is rendezett külső üzemi bemutatókat; három közeli gazdaságba csaknem 500 szakember utazott tapasztalatcserére. a mezőgazdasági gépkiallításán megállapodást kötöttek az amerikai fmc cég és a mezőgép tröszt képviselői. a szerződés értelmében az eddigi 20 millió belga frank értékű zöldborsó és zöldbab-betakarító gép-kooperációt bővítették, a magyar üzemek ezen túl részegységek, gépek gyártásával részt vesznek a paradicsom-termesztés és betakarítás speciális gépsorainak előállításában./mti/

-.-

10.15/p

-15-

1040 g

bb 19. az öntözőrendszerek őszi szemléje a középtiszavidékén

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

a középtiszavidékén megkezdődött az öntözőfőművek, a vízkivételi rendszerek, a csatornák hagyományos őszi ellenőrző szemléje. a vízügyi igazgatóság, a tiszamenti regionális vízmű és vizgazdálkodási vállalat, valamint a vízügyi társulások szakemberei egy hét alatt több száz kilométeres utat tesznek meg, tizenhat öntözőrendszer állapotát vizsgálják felül és meghatározzák a fejlesztési, karbantartási munkák menetrendjét.

az öntözőművek az idén erős igénybevételnek voltak kitéve, hiszen a gazdaságok a szerződött terület mintegy 99 százalékára, 75.500 hektárra juttattak mesterséges csapadékot. a vízkivételi művek nem kevesebb mint 280-290 millió köbméter vizet emeltek át a csatornába, csaknem annyit mint a kiskörei vízlépcső víztározójának a befogadóképessége. az öntözés egyébként még szeptember második felében sem ért véget, ezért a főművek vízszolgáltatási készenlétét a hét végéig még fenntartják.

ettől kezdve a vízszolgáltatást a jelenlegi három műszakra fokozatosan egy műszakra csökkentik és megkezdik az őszi levonulást, a téli javítóbazisokra, sályatelepekre. az őszi kelesztő öntözéshez, a másodvetések, gabonafélék, takarmánynövények csapadékpótlásához a tározókban is mintegy három millió köbméter vizet tartalékolnak. az öntözőrendszerek fenntartási és karbantartási munkáit még szeptemberben megkezdik és a fagy beálltáig végzik./mti/

--

bb 20. szüretelnek a móri állami gazdaságban

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

megkezdődött a szüret a móri állami gazdaságban. több, mint kétszázan láttak hozzá a legkorábban érő fajta - a rizlingszilváni - szedéséhez. a gazdaságban több, mint 470 hektár szőlő vár szedésre. a termésrel - a tavalyinál jobb minőségű és nagyobb mennyiségű szőlőre számítanak. a nagy szüreti munkában a jövő héten már bekapcsolódik a francia gyártmányú szőlőszedő kombájn is./mti/

--

10.45/ny 1 az első tapasztalatok alapján elégedettek a szakemberek

1050g

bb 21. sportcsarnok épül székesfehérváron

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

az építők munkásszállójának udvarán megkezdték székesfehérvár első sportcsarnokának építését. a tizmillió forint értékű beruházással 1200 négyzetméter alapterületű, könnyű acélszerkezetes fedett csarnokot szerelnek össze. a székesfehérvári sportcsarnok érdekessége a függőtető kivitel és a különleges műanyagpadló lesz. az új sportlétesítményt 1975 végén adják át./mti/

--

bb 22. a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetsége

tm/ny -cz

1974 szeptember 18

szívvel jövő köszönetét fejezi ki minden magyar társadalmi szervezetnek, minisztériumnak, hivatalnak, intézetnek, a tájékoztatási szervezeteknek, és minden magyar elvtársnak a bolgár szocialista forradalom győzelmének 30. évfordulója alkalmából küldött szívélyes üdvözléteikért./mti/

--

bb 23. rendőrségi hírek

tm/ny -cz

1974 szeptember 18

iregszemcse község belterületén horváth sándor 36 éves egyéni leg gazdálkodó, iregszemcsei lakos felügyelet nélkül hagyott lovaskocsijának hajtószárát kajdi lászló 9 éves általános iskolai tanuló kikötötte és a lovaskocsival vágóban elindult. kajdi lászló a lovaskocsiról leesett, és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat folyamatban van.

x x x

a mernyei vasutállomásnál huszár györgy 77 éves nyugadist, mernyei lakos a leeresztett sorompót megkerülve ment át a vasúti síneken, és egy személyvonat halálra gázolta.

x x x

tatabányai lakásából németh jános 25 éves bányász, az udvaron lévő mellékhelyiségbe villanyáramot vezetett ki, és halálos áramütés érte./mti/

10.55/ny

--
-17-

1100g

bb.24. orvosnapok győrről

vid/p kz -cz

1974. szeptember 18.

a daganatos betegségek gyógyítása, az onkológiai ellátás szervezése a központi témája az idei győr-sopron megyei orvosnapoknak. a három napig tartó rendezvénysorozatot szerdán nyitották meg a győrött a megyei kórház előadó termében. három nap alatt összesen 37 előadás, illetve referátum hangzik el. több előadást tartanak kutatásaikról, gyógyítási eredményeikről, tapasztalataikról az orvostovábbképző és az onkológiai intézet országosan, nemzetközileg elismert szaktekintélyei. az orvosnapok megnyitó ünnepségén megjelentek győr-sopron megye és győr város politikai, állami és társadalmi életének vezetői is ./mti/

--

bb.25. tallinni komszomolisták szolnokon

vid/kz/p -cz

1974. szeptember 18.

tallinni komszomolisták negyven tagu csoportja érkezett szolnokra a városi és járási kisz bizottság vendégeként. a két város, illetve megye között tíz év óta tartó testvérkapcsolatok jegyében megismerkednek a tiszamenti város és járás fiataljainak életével munkájával, felujítják a barátságot a tallinban járt magyar fiatalokkal. a csoportot szerdán kukri béla, a városi tanács elnöke fogadta és tájékoztatta a 900 éves jubileumára készülõ város életéről, fejlődéséről. a nap további részében a város nevezetességeit tekintették meg, a megyei kisz bizottságon tettek látogatást, majd megkoszorúzták a városi temetőben nyugvó szovjet hősök síremlékét./mti/

--

bb.26. szili géza nehézipari miniszterhelyettes

tm/p -cz

1974. szeptember 18.

vezetésével szerdán reggel magyar delegáció utazott az amerikai egyesült államokba, detroitban tartandó ix. világenergia konferenciára./mti/

--

11.15/p

-18-

1125 g

bb 28. budapestre érkezett kalevi sorsa finn miniszterelnök

t bc/gg/ny -cz

1974 szeptember 18

fock jenőnek, a minisztertanács elnökének meghívására szerdán hivatalos látogatásra magyarországra érkezett kalevi sorsa, a finn köztársaság miniszterelnöke. a látogatásra elkísérte felesége, irene sorsa.

a miniszterelnök kíséretének tagja heikki tuominen belügyminiszter, richard tötterman külügyi államtitkár, sulo penttila: a fémipari szakszervezet elnöke, valamint paul jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete, aki a magyar fővárosban csatlakozott a küldöttséghez.

a finn nép képviselőit ünnepélyesen fogadták a ferihegyi repülőtéren, amelyet finn és magyar zászlók, üdvözlő feliratok díszítettek. a repülőtér betonján csapatzászlóval felsorakozott a magyar néphadsereg diszégysége.

a vendégek fogadására megjelent fock jenő, a minisztertanács elnöke és felesége, huszár istván, a minisztertanács elnökhelyettese, benkő andrás belügyminiszter, bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, puja frigyes külügyminiszter, rödőnyi károly közlekedés-és postaügyi miniszter, szépölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke, és a politikai élet több más vezető személyisége. jelen volt a fogadtatásnál római rudolf, a magyar népköztársaság helsinki nagykövete.

néhány perccel 11 óra előtt tünt fel a légtérben a magasrangú vendégeket hozó különrepülőgép. a repülőtér betonjára lépő vendégeket elsőként fock jenő és puja frigyes üdvözölte.

felcsendült a rákóczi induló, majd a diszégység parancsnoka jelentést tett a finn köztársaság miniszterelnökének. elhangzott a finn és a magyar himnusz, majd kalevi sorsa fock jenő társaságában ellépett a diszégység előtt és köszöntötte a katonákat. úttörők virágcsokrokkal kedveskedtek a vendégeknek, akik ezután üdvözölték a fogadtatásukra megjelent magyar közéleti vezetőket. az ünnepélyes fogadtatás a diszégység díszmenetével fejeződött be, majd a vendégek gépkocsikba ültek és a magyar államférfiak társaságában szállásukra hajtottak./mti/

11.20/ny

--
-19-

1150 g

bb.27. budapesti és megyei párt-és kisz-vezetők látogatása a bnv-n
t ol/sza/p -cz 1974. szeptember 18.

Szerdán az őszi budapesti vásárra látogatott katona imre, a budapesti pártbizottság első titkára, sándor józsef, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, káplár józsef, a központi bizottság osztályvezető-helyettese, valamint az mszmp megyei bizottságainak első titkárai. a vendégeket udvardi sándor, külkereskedelmi miniszterhelyettes és a hungexpo, valamint a bnv vezetői fogadták és kalauzolták a kiállításokon.

ugyancsak szerdán felkeresték a vásárt dr. maróthy lászló első titkár vezetésével a kisz központi bizottságának tagjai.
/mti/

bb.29. a káf butor-lakberendezési pályázatának eredménye
t kf/tm/p ie -cz 1974. szeptember 18.

a kiváló áruk fóruma az őszi bnv-re hirdette meg butor-lakberendezési pályázatát, amelynek eredményét szerdán, a butoripar és a kereskedelem szakmai napján hirdették ki.

a káf 21. pályázatára 43 terméket - butort, lakástextiliát stb.- neveztek be, s bár a szigorú minőségvizsgálaton 30 termék jutott át, az esztétikai zsüri csak 9 vállalat 17 gyártmányának engedélyezte a fórum kiváló minőséget tanúsító megkülönböztető jelének használatát. a legújabb kiváló termékek között van a zala butorgyár ülőgarnitúrája, a kanizsa butorgyár 4 lakószobája és két szekrényosora, valamint a kalocsai asztalcs szövetkezet katty-patt óvodai butorgarnitúrája. a többi 9 kiváló áru lakberendezési cikk, butorszövet, takaró.

a kiváló minősítést tanúsító oklevelet dobrotka lászló könnyüipari miniszterhelyettes adta át a bnv otthon kiállításán.
/mti/

11.45/p

1220g

--

-20-

bb 30. nagy sikere van a rádióakciónak szabolcs-szatmárban
vid-kz szb -cz 1974. szeptember 18.

nagy sikere van a szeptember 1-én megkezdődött rádióakciónak szabolcs-szatmár megyében.

a vasvill kereskedelmi vállalat az akció indulásakor a már meglevő készlet mellett további 9.000 rádióval látta el az üzleteket. a boltok ebből az akció két hete alatt mintegy ötezret értékesítettek. ennyit más időszakban negyedév alatt adtak el. a népszerű zsebrádiók mellett keresettek az olcsó, jóminőségű asztali készülékek is. ez utóbbiból még növelni kellene a készleteket. a megye több szaküzletében helyszíni otp ügyintézővel, 10-20 százalékos kedvezménnyel árusítanak egyes típusokat. sokan új készülékekre cserélik ki régi rádióikat.

a szakemberek remélik, hogy az idei, második szabolcs-szatmári rádióakció felülmúlja az 1970-est, amikor két hónap alatt 11 ezer új rádiókészülék talált gazdára. /mti/

bb 31. átadta megbízólevelét az indonéz köztársaság új magyarországi nagykövete

t ro/tm/ny zs -cz 1974 szeptember 18

losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke szerdán fogadta iljas hamzah rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, az indonéz köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét. a megbízólevelét átadásánál jelen volt cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, rácz pál külügyminiszterhelyettes, sárdy tibor vezérőrnagy és tóth raymond, a külügyminisztérium protokoll osztályának helyettes vezetője.

iljas hamzah nagykövet megbízólevelének átadásakor a következőket mondta:

- rendkívül nagy megtiszteltetés és kitüntetés számomra, hogy szuharto elnök megbízott azzal a feladattal, hogy ellássam képviselői feladatát az önök országában. törekedni fogok arra, hogy ezt a feladatot alaposan és lelkiismeretesen végrehajtsam. a kormányom által rám bízott küldetés felelősségét azzal a reménnyel vállalom, hogy sikerül kivenni részem az országaink között már meglévő kapcsolatok szélesítésében és erősítésében, különösen ami a mindkét fél számára előnyös, tartalmasabb gazdasági együttműködést illeti.

/folyt köv/
12.00/ny

-21-

1220g

bb 31. / átadtafolyt/ny

- Losonczi pál a nagykövet beszédére válaszolva hangsúlyozta:

- kormányunk a különböző társadalmi és politikai rendszerű államok békés egymás mellett élésének elveihez híven, fejleszteni igyekszik kapcsolatait - a kölcsönös előnyök alapján - mindazokkal az államokkal, amelyeket hasonló szándékok vezetnek. biztosíthatom önt, nagykövet ur, hogy illetékes szerveink gondosan megvizsgálják minden konkrét és konstruktív javaslatot, amely a magyar - indonéz kapcsolatokat, népeink kölcsönös javára, szilárdabb alapokra helyezheti és kiszélesítheti.

a megbízólevél átadása után a nagykövet bemutatta Losonczi pálnak a kíséretében megjelent sos wisudha követtanácsost, arsid broto első titkárt, alexander daniel r.a. pareang első titkárt, ady kusomo santoso harmad-titkárt és edward maaruf attasét. az elnöki tanács elnöke szívélyes beszélgetést folytatott a nagykövettel, aki ezek után a hősök terén megkoszoruzta a magyar hősök emlékművét./mti/

-. -

bb 32. hétszáz éves a somogy megyei marcali

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

fennállásának 700. évfordulóját ünnepli somogy megyében marcali nagyközség. szerdán, a jubileum alkalmából együttes ünnepi ülést tartott a helyi pártbizottság és tanács. az ülésen hangoztatták, hogy a történelmi multu, ma már városias képet nyújtó település a jövőben tovább gazdagodik. fejlesztik meglévő iparát, új lakótelepén általános iskolát építenek és új szakmunkásképző iskolát hoznak létre. /mti/

-. -
-22-

12.30/ny

13³⁰ g

bb 33. időjárásjelentés

ny -cz

1974 szeptember 18

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 18-án 13 órakor:
nyugat felől *lehűlés*

Közép-európában, a balkán-és az appennini félszigeten valamint a szovjetunió európai területének nagy részén a már napok óta uralkodó lassu, leszálló légmozgások hatására továbbra is napos, a hajnali, reggeli órákban kialakuló párásságtól és a ködöktől eltekintve száraz az idő. nyugat-és észak-európában viszont a kelet felé haladó óceáni levegőhullámok változékonyabb, szeles, esős időt okoznak. a következő 36 óra folyamán valószínűleg már a kárpát-medence időjárásában is érezhetővé válik a nyugat felől közeledő hűvös, nedves levegő hatása.

hazánkban kedden tovább folytatódott a már néhány napja tartó napos idő. a nap általában 7-11 órán át sütött. napközben 21-25 fokig emelkedett a hőmérséklet. csapadékot az elmúlt 24 órában sehonnan sem jelentettek. az éjszakai lehűlés kissé elmaradt az előző napétól: hajnalban általában 7-13, fokot mutattak a hőmérők. az északkeleti országrészben az éjszaka vége felé néhány helyen köd keletkezett, amely azonban a reggeli órákra mindenütt feloszlott. szerdán délelőtt nyugaton változóan felhős, máshol derült, száraz idő volt. a hőmérséklet 11 órára 18-23 fokig emelkedett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 17.7 fok volt, a százéves átlagnál 1.3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás csütörtök estig: nyugat felől megnövekvő felhőzet, elsősorban az ország nyugati és északi felében szórva-nyos esővel, záporral, esetleg zivatarral. mérsékelt délkeleti, déli, majd a dunántulon megélénkülő, helyenként megerősödő északnyugati forduló szél. a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 10-15 fok között, északkeleten helyenként még kevésbé 10 fok alatt, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 17-22 fok között.

a duna vízállása budapestnél 178 cm./mti/

12.45/ny

-. -
-23-

14⁴⁰ g

bb.35. háromszorosára növelhető a napraforgó termésátlaga -ország-
gos tanácskozás bácsalmáson

vid/kz/mné/p -cz

1974. szeptember 18.

országos napraforgótermesztési bemutatót és tanácskozást tartottak szerdán bácsalmáson. az „olajmag,, bácsalmáson ki-
dolgozott iparszerű termelési módszeréről tájékoztatták a nagy-
számu résztvevőt. mint többek között hangoztatták, hánákban az
utóbbi években elmaradt az igényektől a szántóföldi „olaj-
termesztés,, s ezen a hagyományos termelési módszerekkel nem
is lehet segíteni. a már ismert módszerek ugyanis eleve ráfizetés-
sel járnak. a már több mint 5.000 hektáron kipróbált és bevált
bácsalmási módszerrel a termésátlag háromszorosára növelhető.
bácsalmáson megoldották a termelés komplex gépesítését, tovább-
bá azt is, hogy különböző biológiai és vegyi eljárásokkal hogyan
,,időzithető,, a mag érése./mti/

.-

bb 34. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke szeptember
18-án 13 óráig

se szb -cz

1974. szeptember 18.

1. iskolaelőkészítők
2. muzeumi vetélkedő
3. ifjúsági tv-sorozat
4. tervek a közmű vállalatoknál
5. hináros a balaton
6. vízszintellenőrzés a bauxitbányákban
7. tanműhelyek iránnak
8. szovjet filmek
9. megfigyelő torony fehértón
10. újfajta műpör
11. hűtőgépek
12. korszerűsített kőbánya
13. műszaki hónap zalában
14. hordógyár
15. háziipari export
16. csőtörés
17. bvn
18. balesetek
19. öntözőrendszerek szemléje
20. szüretelnek móron
21. sportcsarnok székesfehérvárott
22. köszönetnyilvánítás
23. rendőrségi hírek
24. orvosnapok győrött
25. komszomolisták szolnokon

/folyt.köv./

-24-

bb 34. /a belföldi... 1. folyt./-szb

26. delegáció amerikába
27. /látogatás a vásáron /visszavonva!/
28. sorsa budapestre érkezett
29. lakberendezési pályázat
30. rádióakció
31. megbízólevél átadás
32. 700 éves marcali
33. időjárás
34. hírjegyzék
/mti/

bb 36. a megye jövő évi költségvetéséről tárgyalt a pest megyei
tanács végrehajtó bizottsága - megalakult a megyei munkajogi bi-
zottság

vid/gö/mné/ny kz -cz

1974. szeptember 18

a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén
többek között megvitatták a megye jövő évi költségvetési és fej-
lesztési tervét. ez szolgál majd alapul az illetékesekkel foly-
tatandó költségvetési tárgyalásokhoz, valamint a helyi tanácsok
1975-re megállapított szabályozóinak korrigálásához. az előter-
jesztés megállapította, hogy a iv. ötéves terv eddig eltelt
szakaszában sikeresen megvalósították a célkitűzéseket. csaknem
valamennyi területen javult a lakosság kommunális ellátása, bő-
vült az egészségügyi, oktatási intézmények hálózata, s már tul-
teljesítették az ötéves tervre előirányzott óvoda és napköziott-
honok építési tervét.

a megye jövő évi költségvetési tervezete rekord összegű, együt-
tesen 2 milliárd 61 millió forint bevétellel számol. ez 504 mil-
lió forinttal több annál, mint amennyit a középtávu pénzügyi
tervben korábban előirányoztak. az emelkedés fele tanácsi sa-
ját forrásból származik. a kiadási oldalon is a megye életében
eddig legnagyobb összeg, ugyancsak 2 milliárd 61 millió forint
szerepel. a jövő évi tervezet szerint a legnagyobb összeget, 882
millió forintot a kulturális ágazat fejlesztésére szánják. töb-
bek között újabb 2.225 óvodás számára helyet, iskolákat, két mű-
velődési otthont kívánnak létesíteni. növelik a taneszköz-fel-
szerelésre, a könyvtárak állományának bővítésére, a művelődési ott-
honok támogatására szánt összegeket.

/folyt köv/
13.45/ny

-25-

13⁵⁰g

bb 36. / a megye jövő évi ...folyt/ny

a szociális és egészségügyi ágazat 520 millió forintos költségvetéssel gazdálkodhat majd a tervezet szerint. ebből 50-nel gyarapítják a kórházi ágyak számát, újabb 6 orvosi körzet létesítését tervezik, s az öregek számára 4 napközi otthont építenek. ezen kívül az ideinél nagyobb összeget szánnak egyebek között az utak építésére, fenntartására, dunai strandok létesítésére, az ivóvízhálózat bővítésére.

a végrehajtó bizottság határozatot hozott a megyei munkajogi bizottság megalakítására. a 21 tagú bizottság feladata lesz többek között, hogy figyelemmel kísérje és segítse a munkaügyi döntőbizottságok munkáját, **elémezze** a munkaügyi viták okait, javaslatokat tegyen az illetékeseknek a döntőbizottsági munka javítására./mti/

.-.

bb.37. 20 ország sportorvosainak tanácskozása budapesten

t mir/tr/p -cz

1974. szeptember 18.

hogyan állítható össze a legideálisabb összetételű és legjobb eredményre képes futballcsapat? - ilyen és ehhez hasonló témákról tanácskoznak a kereskedelmi kamara épületében a iii. európai sportorvos kongresszus résztvevői. a szerdán kezdődött három napos rendezvényen - amely hazánkban az első legnagyobb szabású európai sportegészségügyi tanácskozás - 20 ország csaknem 400 szakembere több mint 250 előadás keretében vitatja meg a sportteljesítményt befolyásoló - elősegítő és akadályozó tényezőkhöz lehet legpontosabb megállapításának problémáit, és az ezzel kapcsolatos legújabb kutatási eredményeket. ez jelenleg a sportegészségügy legsarkalatosabb kulcskérdése.

a különböző sportágak csúcsteljesítményeinek korszakában állunk, s ha a sportorvosoknak biztos módszerük lenne arra, hogy egy élsportoló erőnléti állapotát a lehető legpontosabban megállapítsák, akkor ez jelentős mértékben megkönnyítené a sportvezetők munkáját. a sportegészségügyi szakembereknek ugyanis jelenleg nincsenek olyan megbízható módszereik, amelyek segítségével rövid távon - akár egy-két napra előre is - megállapíthatnák, hogy egy sportoló milyen kondicionális állapotban van, és ennek alapján mikor milyen teljesítmény várható tőle. e feladat megoldása egycsapásra lehetővé tenné például egy futballválogatott esetenkénti legideálisabb összeállítását.

/folyt köv ./

13.40/p

-26-

1400g

bb.37. 20országfolyt /p

a sportegészségügynek a pulzus-és vérnyomásméréstől a szervezetben lévő c-vitamin szint megállapításáig sokféle ilyen jellegű vizsgálati módszere van, de azt, hogy egy délután kezdődő sportesemény legjobb erőnléti állapotban lévő csapatjátékosait a verseny előtti órákban megfelelő biztonsággal kiválogassák, erre a szakorvosok még sehol a világon nem képesek. legutóbb angliában - olyan új módszereket dolgoztak ki, amelyek segítségével viszonylag pontos képet lehet nyerni a sportolók pillanatnyi kondíciójáról. a hazai szakemberek szerint azonban az angol kutatók új módszerei lényegében nem megbízhatóbbak a magyar sportegészségügyi vizsgálóknál. e témakörrel foglalkozik a kongresszus előadásainak több mint kétharmad része. a tanácskozás többi előadása ennél jóval sokrétűbb: a kongresszus programján ugyanis - az iskolai- és gyógytestneveléssel, valamint a tömegsporttal kapcsolatos témáktól az élsportolók leggyakoribb sérüléseinek gyors és eredményes gyógyításáig - számos egyéb, a sportorvosok mindennapi munkáját érintő aktuális kérdés szerepel./mti/

.-.

bb.38. bezárt a nehézipari védnökségi tábor tatán - javaslat nemzetközi ifjúságunk tábor szervezésére

vid/pkz -cz

1974. szeptember 18.

szerdán bezárta kapuját tatán a nemzetközi nehézipari védnökségi tábor. a kisz központi bizottságának rendezésében 150 hazai vállalat képviselőjében mintegy 400 olyan fiatal - kizárólag, aktivista és szocialista brigádtag - gyűlt itt össze, aki kisz védnökségével épülő beruházáson dolgozik. a magyar fiatalokon kívül részt vettek a tábor munkájában a szovjet, a román, az ndk, a csehszlovák és a lengyel ifjúsági szövetségek képviselői, azok, akik saját országukban hasonló védnökségi akciókat kezdeményeztek.

az egyhetes táborban előadások hangzottak el a kgst 25 éves történetéről, komplex programjának megvalósításáról és a szocialista integrációk az mshmp kb, a kisz kb, a szot, az országos tervehivatal és a különböző minisztériumok képviselői válaszoltak a fiatalok kérdéseire. az ifjúsági szövetségek, a vállalatok képviselői összegezték a védnökségi akciók nemzetközi tapasztalatait. nagy érdeklődést váltott ki a szovjetunió és a német demokratikus köztársaság fiataljainak beszámolója. elmondották, hogy náluk ifjúsági építkezéseket jelölnek ki, s az ilyen létesítményeken az ifjúsági szövetség megbízásából dolgoznak a fiatalok. a szovjetunióban jelenleg 150 kijelölt építkezést segítenek ilyen módon a komszomolisták./folyt köv ./

14.00/p

-27-

1410g

↓ jelentőségéről. a vitákon, konzultációkon

v

bb.38. bezárt afolyt /p

a tanácskozáson javaslatok hangoztak el az ifjúsági szövetségek együttműködésének bővítésére és a kőszegi országok közös beruházásából épülő új létesítmények segítésére. javasolták, hogy 1975-ben szervezzék nemzetközi ifjúsági tábort. a tábor résztvevői segítenék a szocialista országok legjelentősebb közös ipari létesítményének az építését./mti/

--

bb 39. természetvédelmi bizottság alakult borsodban

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

szerdán miskolcon megalakult a borsod megyei tanács természetvédelmi bizottsága. a huszonkéttagú társadalmi testület keretében földtani-vízvédelmi-, biológiai-és tájvédelmi szakcsoport működik. az alakuló ülésen elfogadott munkaterv szerint a bizottság még az idén felkutatja a természeti ritkaságokban rendkívül gazdag bükk- és zempléni táj, továbbá tokaj-hegyalja és az abauji részek védelemre érdemes értékeit és felülvizsgálja az állapotát. abban már az alakuló ülésen egyetértés volt, hogy a festői szépségű upponyi völgyben lévő lázbérci víztároló környéke legyen borsod megye első tájvédelmi körzete./mti/

--

bb 40. ülést tartott a pest megyei képviselőcsoport

vid/gö/mmé/ny kz -cz

1974 szeptember 18

az országgyűlési képviselők pest megyei csoportja szerdán ülést tartott a megyei tanács székházában. a tanácskozáson s. hegedüs lászló, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, szentendre képviselője adott tájékoztatást az országgyűlés következő ülésének előkészítéséről, majd a képviselők megvitatták a tanácstörvény végrehajtásával kapcsolatos tapasztalataikat./mti/

14.10/ny

-28-

14.15 g

bb.41. chilei szolidaritási gyűlések bács-kiskunban

vid/Op kz -cz

1974. szeptember 18.

a hazafias népfront bács-kiskun megyei bizottságának felhívására chilei szolidaritási napok kezdődtek a megyében. szerdán a kecskeméti 607-es ipari szakmunkásképző intézetben volt szolidaritási gyűlés. a fiatalok követelték Luis Corvalán és a többi chilei hazafi szabadonbocsátását. ugyanezen a napon petőfi szülővárosa, kiskőrös dolgozói és diákifjúsága is tiltakozó gyűlésen vett részt. a rendezvényeken chilei vendégek is megjelentek és felszóltak. a szolidaritási akció csütörtökön kalocsán és fajszon folytatódik./mti/

--

bb.42. a százezredik látogató a szovjet műszaki tudományos kiállítás

t sz/pf/p ie -cz

1974. szeptember 18.

a százezredik látogatót fogadták ^{Szerdán} szovjet tudomány és technika eredményeit, valamint a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködést bemutató kiállításon, a kőm. rákóczi uti technika házban.

a nagyszabású kiállítás százezredik látogatója seregélyi jánosné, a csepeli kerékpár-és varrógépgyár betanított munkása, szocialista brigádtag, a kiállítás vezetői értékes ajándékokkal, köztük a szovjet óragyártás újszerű termékével, elektromos automata asztali órával kedveskedtek a százezredik látogatóknak, kislányait pedig életnagyságu járóbabával ajándékozták meg. ezután n.n. csernih, a kiállítás szovjet igazgatója, n.n. jugov, a sajtóközpont vezetője kalauzolta a bemutatón seregélyi jánosné, aki elsősorban az eddig csak a televízió képernyőjéről ismert űrhajózási tárgyak, makettek, fényképek iránt érdeklődött./mti/

Lvölt.

--

bb.43. véget ért a gyógykuráztatás a jósvafői „földalatti szanatóriumban,,

vid/kz/p -cz

1974. szeptember 18.

szerdán befejeződött az ideai gyógykuráztatás a jósvafői „földalatti szanatóriumban,, a borsodi szénbányák szakszervezeti bizottságának kezelésében lévő, természetes sziklaüregben kialakított gyógyhelyen május közepétől 70-90 fős csoportokban három-három hetet töltöttek a betegek. naponta öt órát tartózkodtak a kényelmesen berendezett, a száz százalék relatív páratartalmu, gyakorlatilag teljesen pormentes, magas kalcium-ion tartalmu „földalatti szanatóriumban,, állandó orvosi felügyelet mellett. a klimatériás kezelésen résztvevő asztmatikus és légzőszervi megbetegedésben szenvedők állapotának változásairól rendszeres feljegyzést készítettek. a kurán résztvevők mintegy negyven százalékánál erőteljes javulás következett be./mti/

14.30/p

-29-

10/16/65

√mintegy ötven százalékánál pedig tartós tüneti javulás

bb.45. az akadémiai tudományos ülészek második napja a magyar és szovjet kutatásokról

t sb/gtg/p ie -cz

1974. szeptember 18.

a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködési megállapodás aláírásának 25. évfordulója alkalmából rendezett akadémiai tudományos ülészek második napján, szeptember 13. előadás hangzott el az akadémiai tudományos osztályok ülésein.

a filozófiai és történelmi tudományok osztályának ülésén pach zsigmond páál akadémikus a magyar- és a szovjet történettudomány kapcsolatáról kifejtett előadásában megemlékezett azokról a kiváló szovjet történészekről, akik az utóbbi negyedszázadban különösen sokat tettek a kétoldali kapcsolatok fejlesztéséért és jelentősen hozzájárultak a hazai marxista történetírás kibontakoztatásához, fejlődéséhez. a munkák összehangolását, irányítását segítette az 1969-ben megalakult magyar-szovjet történetész vegyesbizottság. a nemzetközi munkamegosztás alapján a magyar történettudomány eredményei is hozzájárultak a közép-kelet-európai fejlődés kutatásainak sikereihez, a magyar és a szovjet internacionalisták tevékenységének bemutatásához.

e kapcsolatok fejlesztéséről beszélt előadásában j.v. bromlej akadémikus, a történész vegyesbizottság szovjet tagozatának alelnöke. elismeréssel szólt a történettudományi művek fordításában, a szakemberek képzésében és cseréjében, közös konferenciák, viták megrendezésében kifejtett együttműködés eredményeiről. e szoros kapcsolatok révén kaptak segítséget szovjet szerzők a „magyarország története”, című háromkötetes mű megírásához is. a két ország közötti történelmi kapcsolatok kutatásában és összehasonlító vizsgálataiban - amint az ülészekon niederhauser emil, a történettudományok doktora előadásából kitűnt - a magyar szerzők olyan eredményekre jutottak, amelyek felkelthetik a szovjet történészek érdeklődését is. a kétoldali történelmi kapcsolatok kutatása során nemcsak az orosz nép, hanem a soknemzetiségű szovjetunió más népei, elsősorban a finn-ugor népek, a kárpát-ukránok, az örmények és a gruzok történelmének vizsgálata is előtérbe került a magyar kutatók munkáiban.

/folyt köv ./
14.35/p

Tó 1625

-30-

bb.45. az akadémiai....1.folyt /p

a szovjet történészek magyarországi történetének tanulmányozására moszkvában és ungvárott alakítottak ki kutatócentrumokat - mondta előadásában t.m. iszlamov, a történettudományok doktora - vizsgálta az osztályharc, a parasztfelkelések, a szocialista munkásmozgalom, a népi demokratikus forradalom, a szocializmus építése központi problémáit, s átfogó monográfiákat készítettek magyarország középkori, ujkori és legújabbkori történetéről.

az előadásokban számos javaslat hangzott el az együttműködés továbbfejlesztésére, elsősorban a történelmi, elméleti-metodológiai kutatásokban, a jelenkori burzsoá és reformista történetírás elvi elemzésében és bírálatában.

ezen az ülésen j.v. bromlej akadémikus a magyar-szovjet tudományos kapcsolatok fejlesztésében kifejtett eredményes munkásságának elismeréseként ünnepélyesen átadta pach zsigmond páál akadémikusnak a szovjetunió tudományos akadémiaja fennállásának 250. évfordulója alkalmából alapított emléklakettet.

az mta matematikai és fizikai tudományok osztálya, a bolyai jános matematikai társulat és az eötvös loránd fizikai társulat együttes ülésén a reaktorkutatásokban kialakított magyar-szovjet együttműködésről páál lénárd akadémikus tartott előadást, amelyben emlékeztetett arra, hogy a szovjetuniótól kapott kísérleti reaktor számos hazai tudományág fellendítéséhez nyújtott felbecsülhetetlen segítséget. a reaktorban előállított izotópok révén korszerű mérési módszerek honosodtak meg az iparban, a mezőgazdaságban, a gyógyászatban és számos tudományágban. a hazai reaktorkutatás most már sok szállal kapcsolódik a szovjet kutatók munkájához, s kölcsönösen gyümölcsöző eredményeket hoz létre. így közös szabadalom fémjelzi a szerves hűtő-közegű és moderátoru reaktorok fejlesztésére a szovjet kurcsatov intézet munkatársaival együtt folytatott kutatásokat.

az anyagi világ megismerésében legmélyebbre ható tudományágakban, a részecske-fizikában és a magfizikában sem érhetek volna el kiemelkedő eredményeket a magyar fizikusok - amint erre kiss dezsőnek, a fizikai tudományok doktorának előadása rámutatott - a szocialista országok dubnai egyesített atomkutató intézete nélkül, amelyben olyan egyedülálló berendezéseken kísérletezhettek, mint a szinkrofazotron, az impulzusreaktor stb.

/folyt köv ./
14.40/p

Tó 1625

-31-

bb.45. az akadémiai.....2.folyt /p

szovjet matematikusok aktiv támogatására támaszkodva sikerült kialakítani a hazai valószínűségelméleti és matematikai statisztikai a hazai valószínűségelméleti és matematikai statisztikai kutatás bázisát - mutatott rá arató mátyásnak, a matematikai tudományok doktorának előadása. a szilárdtest -valamint gázlézer -kutatásban, és alkalmazásában is a kétoldalu együttműködés vezetett számos közös eredményre -mondotta előadásában kroó norbert, a fizikai tudományok doktora.

- a tudományos jubileumi program alapján szerda délután a nyelv-és irodalomtudományok osztálya tartott ülést, amelyen öt hazai és szovjet előadó fejtette ki a kétoldalu együttműködésben, munkamegosztásban eddig elért eredményeket, és a tervszerű, közös munka fejlesztésének újabb lehetőségeire is rámutatott.

a tudományos ülészak zárónapján, csütörtökön a kémiai, a műszaki és az agrártudományokban elért eredményekről, együttműködésről hangzik el 13 előadás./mti/

..-

bb 44. gázolt, de tovább hajtott - másfél évre ítelték

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

gondatlanságból okozott halálos közúti baleset, valamint segítségnyújtás elmulasztásának büntetése miatt került a vádlottak padjára csikós zoltán 20 éves büntetlen előéletű kocsis vizvezeték szerelő. a fiatalember éjszaka ittas állapotban elvitte édesapja személygépkocsiját, és két nőismerőse társaságában kocsikázott. a vizes uttesten az egyik kanyarban átcsuszott a menetirány szerinti baloldalra, és elütötte a vele szembe szabályosan kivilágított kerékpárján haladó horváth károlyt. ő maga és utitársai is észrevették a balesetet, mégis tovább hajtottak. a fi-

taleMBER hazaérve szüleinek azt mondta, hogy elütött egy szarvast, és attól rongálódott meg a kocsis. a kerékpáros súlyos fej-sérülésébe másnap belehalt. a rendőrség a helyszínen talált törmelékek alapján fogta el a tettest. csikós zoltánt a bíróság jogerősen másfél évi szabadságvesztésre ítélte és három évre a járművezetéstől eltiltotta. a társaságában lévő nőket a bíróság pénzbüntetéssel sújtotta./mti/

14.40/ny

..-
-32-

Tó1625

bb46. dr. dimény imre

gg/ny ie -cz

1974 szeptember 18

mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter hazaérkezett prágából, ahol a kgst mezőgazdasági állandó bizottságának 40. ülésén vett részt. az ülés előtt és azt követően tárgyalásokat folytatott cseh és szlovák partnereivel az együttműködés időszerű kérdéseiről és több mezőgazdasági, illetve élelmiszeripari üzemből, intézménybe látogatott./mti/

..-

bb 47. a tanácstörvény végrehajtásának tapasztalatairól tárgyalt a zalai képviselőcsoport

vid/kz/ny -cz

1974 szeptember 18

szerdán zalaegerszegeen ülést tartott az országgyűlési képviselők zala megyei csoportja. a tanácstörvény végrehajtásának megyei tapasztalatait vitatták. ujjvári sándornak, a zala megyei tanács elnökének tájékoztatója alapján. a tanácstörvény elvei és rendelkezései - mint hangoztatták - beváltak. a tapasztalatok szerint erősödött a testületek meghatározó szerepe, fokozódott kezdeményező-készségük, önállóságuk és felelősségük. a tanácstörvény megjelenése óta erőteljesebb lett a lakosság bevonása a helyi feladatok megoldásába, szorosabb lett a tanácsi és nem tanácsi szervek együttműködése. a törvény célkitűzéseinek megfelelően fejlődött a tanácsi testületek irányító szerepe, érdemben foglalkoznak a település, illetve a terület fő kérdéseivel. *1 meg*

erősítette a tanácsok önállóságát a törvény azzal, hogy a végrehajtás részleteinek megállapítását a tanácsokra bízta. a zalai helyi tanácsoknál az a helyes gyakorlat alakult ki, hogy például hatáskörükbe került az adók, az adójellegű kötelezettségek, a fejlesztési programok, tervek, költségvetések megállapítása.

a tanácstörvény új intézménye a falugyűlés, amely egyre jobban betölti szerepét. a falugyűlések rendszere is erősítette, közvetlenebbé tette a lakosság és a tanácsok kapcsolatát.

a képviselők megállapították, a tanácstörvény végrehajtása jó úton halad. a tanácsok egyre jobban megvalósítják a nép hatalmát megtestesítő szocialista államnak a demokratikus centralizmus alapján működő népképviselői, önkormányzati és államigazgatási feladatokat./mti/

14.50/ny

..-
-33-

Tó1625

bb. 48. gázlók a magyar felső-dunán - rendkívüli helyzet az 1849-es folyamkilométerkőnél

vid/e kz -cz

1974. szeptember 18.

alacsony vízállás veszélyezteti a dunán az őszi csucsforgalom zavartalanságát. az elmúlt napokban olyan gyors volt az apadás, hogy a magyar felső-dunán - a rajka és szob közötti folyószakaszon - ismét megjelentek a gázlók. néhány helyen - elsősorban szigetközénél - a hajózható meder annyira összeszűkült, hogy nem tudják egymást kerülni a hajók. találkozás esetén az egyik hajónak várakoznia kell, amíg a másik áthalad ezeken a szakaszokon.

szerdától a 142 kilométer hosszú közös csehszlovák-magyar dunaszakaszon új hajóút kitűző rend lépett életbe, illetve megcserélték szakaszaikat a magyar és a csehszlovák szervek. az elkövetkező két évben a magyar kitűző szolgálat a rajka és gönyü, a csehszlovák pedig a gönyü és szob közötti szakasz hajózási biztonságáért felelős.

a magyar kitűző szolgálatra különösen nehéz feladatok várnak. a kitűző hajóknak máris nyújtott műszakban kell dolgozniuk. a felső-duna jelenlegi négy gázlójából ugyanis három a rajka és gönyü közötti magyar szakaszra esik és még további gázlók megjelenésére lehet számítani. a szigetközi szakaszon - az 1849-es folyamkilométerkőnél - rendkívüli helyzet alakult ki. ezen a helyen még a télen elsüllyedt egy jugoszláv uszály. a kiemelésére tett előkészületek során - kotrással - egy 600 méter hosszú és 60 méter széles új hajózó medret alakítottak ki. állandó ellenőrzéssel, kotrással lehet csak biztosítani, hogy ez az ideiglenes meder mindaddig fel ne töltődjen hordalékkal, amíg az elsüllyedt uszályt ki nem emelik. /mti/

...-

bb. 49. számítógép a szénbányában - évi 50 millió forint megtakarítás a mátraalján

vid/kz/mmé/e -cz

1974. szeptember 18.

évi 50 millió forint megtakarítással járt a mátraaljai szénbányáknál a számítógépes készletgazdálkodás bevezetése. az ezzel összefüggő tapasztalatok megvitatására szerdán országos konferencia ült össze viszont a bányászati kutató intézet, a bányászati tervező intézet, továbbá a kilenc hazai szénbányászati vállalat és az illetékes főhatóságok képviselőinek részvételével. a vitában egyetértés alakult ki a tekintetben, hogy szénbányászatunkban egyre sürgetőbb, s egyre realisabb igénnyel jelentkezik a számítógépek széleskörű alkalmazásának szükségessége.

/folyt.köv./
15.20/e

- 34 -

bb. 49. /számítógép...folyt./e

különösen fontos ez az anyag és az alkatrészgazdálkodás korszerűsítése szempontjából. a mátraaljai szénbányáknál például jelenleg már nem kevesebb mint 45 000 féle anyagot raktároznak, együttesen mintegy 250 millió forint értékben, s ezek nyilván tartása ésszerű, gazdaságos elosztása a hagyományos módszerekkel már szinte megoldhatatlan. ennek elismerése mellett a felzárkózó hangot adtak azon igényüknek is, hogy egységes, s főképpen jól „érthető”, gépi nyelvet - jelrendszert - kell kidolgozni a szénbányászat számára. ezzel is elő kell segíteni, hogy a munkahelyi vezetők, s az összes érdekelt dolgozók jól értsék, következképpen maximálisan tudják majd hasznosítani a számítógépek alkalmazásának előnyeit. /mti/

...-

bb. 50. a cigánylakosság helyzetéről s a városfejlesztési népfőnt-fórumok tapasztalatairól tárgyalt a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t pr/gk/e zs -cz

1974. szeptember 18

szerdán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. a tanácsi vezetők megvitatták a cigánylakosság helyzetének javítását célzó határozatok tapasztalatait, s megjelölték a további tennivalókat.

a budapesti cigánylakosság helyzetével a fővárosban koordinációs bizottság foglalkozik, adatai szerint az állandóan budapestben lakó, illetve a budapesti vállalatoknál munkaviszonyban lévő cigánylakosság együttes száma 65 000 főre, a főváros lakosságának 3.25 százalékára tehető. bár látszatra a budapestben élő cigányok helyzete kedvezőbbnek tűnik az országosnál, nem kevés a gond a fővárosban sem.

a lakásügyi főosztály, valamint a városrendezési és építésügyi főosztály már 1964-ben javaslatot terjesztett a végrehajtó bizottság elé a szociális követelményeknek nem megfelelő, cigánytelepeken lévő lakások felszámolásának ütemére. a végrehajtó bizottság a negyedik ötéves terv végéig 1250 antiszociális lakás megszüntetését írta elő, ebből 1975-re már csak 350 szükséglakás lebontása marad. az 1971-ben született új lakásigénylési-kiutalási szabályok s az ugyanabban az évben kelt lakásügyi tanácsrendelet elősegítette a budapesti cigánylakosság helyzetének további javítását s kedvező feltételeket teremtett a termelőmunkába aktívan beilleszkedő cigánylakosság indokolt lakásigényeinek kielégítésére. /folyt.köv./

15.50/e

- 35 -

tbb. 50. /a cigánylakosság...folyt./e

a népesedéspolitikai határozat végrehajtásaként - a fővárosi tanács állásfoglalása szerint - 1975 decemberéig ki kell elégíteni a sokgyermekes családok 1973 végéig benyújtott lakásigényét, köztük a cigánycsaládokét is. a cigánytelepek felszámolását, a cigánylakosság lakáskörülményeinek javítását kormányhatározat tette kötelezővé, ennek nyomán készült felmérés a budapesti cigánytelepekről. a fővárosban 5250 cigánylakásból 1 400 vályogputri, 2350 lakásból hiányzik a víz, 1 500-ból a villany. viszonylag elfogadható lakásban él 3250 cigánycsalád. a jövőben új cigánytelepek létesítését még a legkorszerűbb feltételek biztosítása mellett sem szabad megengedni, az engedély nélküli építkezéseknél pedig következetesebben kell alkalmazni a jogszabályokat - foglalt állást a végrehajtó bizottság. indokolt azonban számukra különböző kedvezmények általános bevezetése, például telekjuttatás, otp-kölcsön biztosítása, vállalati lakásépítési akciókba való bevonásuk, stb.

ami a férfiakat illeti, budapestben a cigányság közel jutott a teljes foglalkoztatottsághoz, a nők kevesebben vállalnak munkát, elsősorban a nagy létszámú családok miatt. a fővárosban - a bejárókkal együtt - több mint 40 000 cigány dolgozik, de mindössze 5 százalékuk szakmunkásként. bérezésüknél hátrányos eltérés nem tapasztalható, s a rendszeresen dolgozók munkaintenzitása is elfogadható. sajnálatos, hogy a cigányokról kialakult negatív vélemény annak a szűk csoportnak a magatartását általánosítja, amelynek tagjai csak rendszertelenül dolgoznak.

reprezentatív szociológiai felmérés szerint a fővárosban 2 000 óvodáskorú cigánygyermek él, zömük azonban nem részesül intézményi nevelésben, s ez hátrányosan hat iskolakészségükre. általános iskolai szervezett oktatásban az ilyen korúaknak mindössze 55 százaléka vesz részt, a többenél eddig nem tudták érvényesíteni az általános iskola kötelező elvégzéséről szóló törvényt. a felnőtt cigánylakosság - ha nem is nagy számban - igénybe veszi a kulturális intézmények nyújtotta lehetőségeket, művelődésüket számos szociális, egészségügyi vagy kulturális szerv támogatja. /a fáklya-klub, illetve a kpvd sz művelődési központ kihelyezett gimnáziumi osztályai segítik továbbtanulásukat, a xv. kerületben jól működő klubot hoztak létre számukra, stb./ egészségügyi helyzetük nem problémamentes. sajnos nagy részük nem tudja, hogy kérhet közgyógyellátási igazolást, amely ingyenes orvosi kezelést, gyógyszert, kórházi ápolást biztosít. a kerületi szociálpolitikai csoportok a segélyigényeknél nem tesznek különbséget cigány vagy nem cigány között, a jogszabályi lehetőségeken belül igyekeznek segítséget nyújtani.

/folyt.köv./
16.00/e

- 36 -

bb. 50. /a cigánylakosság...2.folyt./e

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága a témában számos határozatot fogadott el. utasította például a lakásügyi főosztály vezetőjét, hogy a szociális körülményeknek meg nem felelő telepek felszámolására vonatkozó középtávu tervben évi 40-50 lakást biztosítson az e telepekről kikerülőknél. az érdekelt kerületi tanácsok elnökeit, valamint a városrendezési és építészeti főosztály vezetőjét arra szólította fel, hogy a jövőben telkek juttatásával, műszaki tervekkel és szakmai tanácsadással, kedvező otp-kölcsön biztosításával még fokozottabban támogassák a cigánylakosság saját-ház-építési akcióit. a végrehajtó bizottság határozatban intézkedett a cigányfiatalok szakképzéséről, óvodai és iskolai nevelésükről, a cigánylakosság egészségügyi helyzetének javításáról.

szerdai ülésükön tájékoztak a tanácsi vezetők a városfejlesztési népfőnt-fórumok tapasztalatairól is. az erről szóló jelentés megállapítja, hogy a közérdeklődéssel párhuzamosan nőtt a budapestiek várospolitikai műveltsége: a vitafórumok tapasztalatai szerint szembetűnően csökkent a szélsőséges, az összefüggéseket nem látó, az egyéni érdekeket előtérbe helyező vélemény nyilvánítás, s terjed a „gazda, -szemlélet, növekszik a város jelenét és jövőjét magukénak valló és érte tenni is kész budapestiek tábora. erősödött a tanács tekintélye is, kiemelkedő városfejlesztési intézkedéseit, koncepcióit a megvalósítást célzó elhatározásait egyetértéssel fogadják. a népfőnt-fórumokon is elismerésüket fejezték ki a többgyermekes családok lakásgondjain soron kívül enyhítő tanácsrendelért, üdvözölték a lakáskiutalások nyilvánosságát, jónak tartják a főváros lakásépítési programját. egyre többen ismerik meg budapest közlekedési koncepcióit, büszkéek e nagyszabású tervre. nagy figyelemmel kísérik a tanács környezetvédelmi intézkedéseinek sorsát, üdvözlők a nyílt várospolitikát. a városfejlesztési fórumokat szervező budapesti népfőnt bizottság egy sor kérdésben kérte a végrehajtó bizottság véleményét, állásfoglalását, olyan döntéseit, amelyek nyomán tovább fokozódhat a budapestiek cselekvő részvétele a városfejlesztésben. /mti/

...

bb. 52. fock jenő fogadta kalevi sorsát

t bc/gg/e zs hgy

1974. szeptember 18.

fock jenő, a minisztertanács elnöke szerdán az országban fogadta kalevi sorsa finn miniszterelnököt.

a szivélyes, baráti találkozón jelen volt nagy jános külügyminiszterhelyettes, római rudolf, a magyar népköztársaság helsinki nagykövete, valamint richard tötterman finn külügyi államtitkár és paul jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

16.10/e

...-
-37-

bb. 27. a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 27. számú hírünket /budapesti és megyei párt- és kisz-
vezetők.../

v i s s z a v o n j u k és
helyette a következő hírt adjuk:

x x x

bb. 27. a budapesti nemzetközi vásárt

t/ol-kf-sl, fe-cz/mm/rj ie hgy 1974. szeptember 18.

szerdán megtekintették az mszmp központi bizottságának osztály-
vezetői és a megyei pártbizottságok első titkárai.

a nap folyamán a kisz központi bizottságának több vezető munka-
társaságára látogatott. /mtiö

..-

bb. 51. borbás tiber kiállítás komáromban

vid/kz/rj -cz 1974. szeptember 18.

borbás tiber alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt szer-
dán a komáromi városi művelődési központban. a budapesti mű-
vészek ez az első tárlata komáromban. a reprezentatív szobor-
kiállítással kezdődött meg a határmenti városban az új évad mű-
vészeti eseménysorozata. a következő hetekben rangos hangversenye-
ket, színházi bemutatókat rendeznek a művelődési központban.
/mti/

..-

bb. 53. a nusz főtitkára budapestre érkezett

fné/rj zs hgy 1974. szeptember 18.

jiri kubka, a nemzetközi újságíró szervezet főtitkára hivata-
los tárgyalásokra szerdán budapestre érkezett. a nusz ulan batorban
megtartott elnökségi üléséről vele együtt hazaérkezett király and-
rás, a muosz főtitkára, akit az elnökségi ülésen a nusz alelnökévé vá-
lasztottak. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent lakatos er-
nő, a kormány tájékoztatási hivatalának elnökhelyettese és pásztor
jános, a muosz főtitkárhelyettese. /mti/

..-

16.30 rj

- 38 -

bb. 54. megkezdődtek a magyar- finn tárgyalások

t/bc/gg/rj zs hgy

1974. szeptember 18.

szerdán délután az országház minisztertanácsi termében meg-
kezdődtek a magyar- finn tárgyalások.

a tárgyalásokon részt vevő magyar tárgyaló csoportot fock je-
nő, a minisztertanács elnöke vezeti. tagjai: nagy jános külügy-
miniszterhelyettes, dr. szalai béla külkereskedelmi miniszter-
helyettes, rónai rudolf, a magyar népköztársaság helsinki nagy-
követe, méhes lajos, a vas- fém- és villamosenergiaipari dolgo-
zók szakszervezetének főtitkára, dr. rosta endre a kulturális kap-
csolatok intézetének elnöke, esztergályos ferenc, a külügyminisz-
térium csoportfőnöke, kovács sándor, a minisztertanács elnöke
titkárságának vezetője, rácz péter, a külkereskedelmi miniszté-
rium osztályvezetője, és lászló jános, a külügyminisztérium finn re-
ferense.

a finn küldöttség vezetője kalevi sorsa miniszterelnök. tag-
jai: richard tötterman külügyi államtitkár, paul jyrka: nkallie, a
finn köztársaság budapesti nagykövete, sulo penttila:, a fémipari szä
szervezet elnöke, kasper pajanen, az ahström gépipari konszern igaz-
gatója, va: inö kaukonen professzor, a finn-magyar társaság al-
elnöke, tom grönberg a miniszterelnök politikai titkára, jaakko
bomberg miniszteri tanácsos, külügyminisztériumi osztályvezető,
pauli opas miniszteri tanácsos, külügyminisztériumi osztályve-
ző, és jorma inki, külügyminisztériumi titkár.

a tárgyaláson a két ország kapcsolatairól és időszerű nemzet-
közi kérdésekről folytattak eszmecserét. /mti/

..-

bb. 55. magyar-szovjet járműipari szimpózium

i/nt/sza/rj ie hgy

1974. szeptember 18.

szerdán befejeződött
A tudományos műszaki együttműködés szerepe a közúti jármű-
gyártásban című két napos szimpózium, a magyar-szovjet tudományos-
műszaki együttműködési megállapodás évfordulójára rendezett esemény-
sorozat keretében. a szimpóziumon elhangzott előadások ismertették
és értékelték a magyar-szovjet járműipari együttműködést és a tovább-
fejlődés lehetőségeit.

/folyt.köv./

16.43 rj

- 39 -

bb. 55. / magyar-szovjet járműipari... 1. folyt./rj

több előadás foglalkozott a kohó- és gépipari minisztérium és a szovjet autoipari minisztérium eredményes koordinációs munkájával, a magyar autóbuzsgyártás fejlődésével, a járműprogramban résztvevő vállalatok tevékenységével. a magyar autóbuzsgyártás fejlesztéséről szóló előadás kiemelte, hogy eddig lényegében gyártási együttműködés, tudományos tapasztalatcsere volt a két ország együttműködésében, a távlati fejlesztés hét pontos kutatási programja viszont már megoldatlan műszaki tudományos kérdések kidolgozását és megvalósítását tűzte ki célul, közös anyagi szellemi erőfeszítéssel. az autóbuzs-motorok környezet-szennyező hatásának csökkentésére például kifejlesztik a gáz, illetve vegyes üzemű motorokat. az autóbuzsvezetők fizikai munkájának könnyítésére már elkészültek a hidromechanikus sebességváltók kísérleti példányai és néhány autóbuzs már próbauton jár azokkal. közös fejlesztésű lesz a legújabb autóbuzscsalád, amelynél alkalmazzák az iparágban ma már ismert összes műszaki eredményeket.

sok szó esett a gyártási együttműködés szerepéről a hazai motorizáció fejlesztésében. emellett a jövőben előtérbe kerül a két országot érintő teher és személyfuvarozás összehangolása és bővítése, az áru- és személyszállításban elért eredmények és tapasztalatok kölcsönös felhasználása. /mti/

--

bb. 56. a vásár kereskedelmi és vendéglátóipari hálózatának ellenőrzése

t/kf/mm/rj ie hgy

1974. szeptember 18.

a belkereskedelem az országos kereskedelmi főfelügyelőséggel egyetértésben a tavaszi kedvezőtlen tapasztalatok alapján a közönség panaszait figyelembe véve készítette elő az őszi bnv közönségszolgálatát, a vendégek ellátását. a főfelügyelőség a vásáron külön ellenőrző csoportot állított fel, s már a nyitás előtt tartottak vizsgálatokat; az árak feltüntetését, a kalkulációkat ellenőrizték. a vásár idején a napi ellenőrzéseken túlmenően a minőségellenőrző szervek és a vállalati ellenőrök bevonásával a hét elején összpontosított vizsgálatot is tartottak, amelynek eredményét most összesítette az okf.

/folyt.köv./

16.55 rj

- 40 -

bb. 56. / a vásár kereskedelmi... 1. folyt./rj

az ellenőrzés általános tapasztalata, hogy a vásáron közreműködő kereskedelmi szervek lényegesen jobban, szervezettebben, átgondoltabban készültek fel az őszi bnv-re, mint a tavaszra. örvendetesen növekedett az értékesítőhelyek száma; tavasszal 40, most 52 üzlet, étterem, vendéglő, bistró szolgálja a vendégeket, ezenkívül a vásár főutvonalain 27 árusítóhely, a pavilonokban 28 automata segíti a jobb, gyorsabb ellátást. szembevetve az áruellátás javulása is: az éttermek a választékot ugyan szűkítették, az üzletek viszont bővítették a közvetlen étkezésre alkalmas élelmiszerek kínálatát. az intézkedés a gyakorlatban jól bevált, a csucsforgalmi időszakokban jelentkező igényeket is gyorsan tudták kielégíteni, ételből, italból, tej- és tejtermékből, pékáruból és gyümölcsből valamennyi helyen egész nap megfelelő a kínálat. csak egy-két árusnál volt szükség intézkedésre, a jégkrém és az üdítőital-készlet gyorsabb feltöltésére. hiányosságként állapították meg, hogy a gondos előkészületek ellenére - különösen a belvárosi és a kőbányai közért ideiglenes árusítóhelyein - nem kielégítő az italok hűtése. nem javult egyébként a vásári vendéglátó- és üzlethálózat víz- és áramszolgáltatása sem, naponta fordulnak elő áramzavarok, gyakori a vízhiány.

az ellenőrzés a vásári árak képzését megfelelőnek találta. különösen dicsérhető a a kőbányai közért, amely abc-áruházi bistrójában a főtt- és sültételeknél az alapanyagok árához csak a sütési - főzési veszteséget számítja fel, így árai lényegesen *alacsonyabbak* mint másutt.

az átfogó ellenőrzés során tapasztalt hiányosságok miatt végülis mindössze 10 szabálysértési eljárást kellett indítani: a vásári vendéglátás közegészségügyi helyzetét is kielégítőnek találta az ellenőrzés.

a kedvező helyzet tartása érdekében a rendszeres napi ellenőrzéseken kívül az okf a hét végére hasonló átfogó vizsgálatot is rendelt el. /mti/

--

bb. 57. terhelési próba a pécsi felüljárón

vid/kz/rj hgy

1974. szeptember 18.

pécs déli kapujában készülő felüljárón látványos terhelési próbát tartottak szerdán. a 80 millió forintos költséggel épült hidat a közúti közlekedési tudományos kutató intézet vizsgálta. három hatalmas, vassal rakott trailert irányítottak az építményre. az összsúlya 200 tonna volt, többszöröse a majdani átlagos forgalmi terhelésnek. a járművek meghatározott terhelési séma szerint mozogtak a hidon, miközben az építmény alatt felszerelt lehajlásmérőkön figyelemmel kísérték a jelentkező elmozdulást. ezzel a művelettel azt ellenőrzik, hogy a felüljáró a számításoknak megfelelően viselkedik e. /mti/

--

17.05 rj

- 41 -

bb. 58. segélyküldemény a ciprusi menekülteknek

tr/rj zs hgy

1974. szeptember 18.

a magyar vöröskereszt a vöröskereszt nemzetközi bizottsága felhívására 200 000 forint értékben sátrakból, takarókból és élelmiszerből álló segélyküldeményt juttatott el légi úton a ciprusi menekültek megsegítésére. /mti/

--

bb. 59. vietnami nővendégek

mm/rj zs hgy

1974. szeptember 18.

a magyar nők országos tanácsa és a magyar szolidaritási bizottság meghívására gyógykezelésre és pihenésre hazánkba érkezett a vietnami demokratikus nőszövetség tisztagu küldöttsége. /mti/

--

bb. 60. a magyar-szovjet műszeripari állandó munkacsoport

k/ni/sza/rj ie hgy

1974. szeptember 18.

budapesten tartja ix. ülését szeptember 18-a és 24-e között. szerdán megérkezett a tárgyalásokra g.i. kavalarov automatizálási és műszeripari miniszterhelyettes vezetésével a szovjet küldöttség. a magyar delegációt asztalos lajos kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezeti. az ülés napirendjén az 1976-80 évi tervek egyeztetése, továbbá a műszeripar egyes kiemelt területein megkötendő egyezmények szerepelnek. /mti/

--

17.15 rj

- 42 -

b^b. 61. őszi bnv-a vörös október férfiruhagyár sajtótájékoztatója

t/lot/s/rj ie hgy

1974. szeptember 18.

nem a tervek előrejelzését, hanem a tényleges áruválasztékot állította ki a bnv-n a vörös október férfiruhagyár. a szerdai sajtótájékoztatón elmondották: részben már most kapható, részben pedig a kereskedelem által 1975 első negyedére lekötött modelleket mutatnak be. a választék természetesen sokkal bővebb, hiszen a gyár mintegy 400 féle terméket állít elő, a hagyományos férfi öltönyöktől a legújabb törekvéseket tükröző szabadidő ruházatig.

noha szó sincs arról, hogy a klasszikus férfi öltöny divatja leáldozott volna, de a szakemberek megfigyelése szerint a férfiak öltözködése is a könnyedebb béleletlen, sportos vonalak felé tolódik el. ezért a gyár igyekszik új termékeiben a sportszerűséget a jól öltözöttséggel párosítani. a kollekcióban szép számmal találhatók vászon, vászontípusu, kord és farmer anyagokból varrt ruhák, zakók, pantallók, több darab már az új méretezés szerint készült. a vor ugyanis közreműködik az új méretrendszer kialakításában és meghonosításában és az idén mintegy 15 ezer öltönyt szállított, illetve ad át a kereskedelemnek a kísérleti jelleggel próbaértékesítésre szánt új méretezésű cikkekből. jelenleg még 18 méret állással készülnek a vor férfiruhái, de a próbaértékesítés tapasztalatait felhasználva 1975-ben már mintegy 50 féle méretben jelennek meg a vor-ruhák a kereskedelemben. /mti/

--

bb. 63. magyar-bolgár barátsági napok csongrád megyében

vid/fm/rj hgy

1974. szeptember 18.

bulgária felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából a hazafias népfront magyar-bolgár barátsági gyűléseket rendez e héten csongrád megyében.

szerdán makón, a városi tanács székházában tartottak ünnepséget, amelyen dr. forgó istván városi tanácselnök mondott megnyitót, majd felszólalt vaszilev szvetlozar, a bolgár népköztársaság budapesti kulturális központjának igazgatóhelyettese.

csütörtökön hódmezővásárhelyen kerül sor hasonló eseményre. /tmti/

--

17.23 rj

- 43 -

bb. 62. szoros együttműködést alakít ki a környezetvédelmi munkában az ndk és magyarországi- ndk-beli szakemberek komárom megyében

vid/rj fm hgy

1974. szeptember 18.

szerdán ndk-beli környezetvédelmi szakemberek érkeztek komárom megyébe. a német demokratikus köztársaság környezetvédelmi és vízgazdálkodási minisztériumának képviselői az építésügyi és városfejlesztési minisztérium meghívására látogattak magyarországra, és megismerkedtek a komárom megyei természetvédelmi munkákkal. tabányán, a megyei tanácsnál kapott tájékoztatóból többek között megtudták, hogy a megyében már évekkal ezelőtt hozzákezdtek a környezetvédelmi, a tájformáló munkákhoz, és most országosan elsőként - komplex környezetvédelmi tervet készítenek. elsőként a már korábban keletkezett veszélyforrásokat kívánják megszüntetni, és nagy gondot fordítanak arra, hogy újabb környezetvédelmi ártalmak ne keletkezzenek.

az ndk-küldöttség tagjai elmondták, hogy évről-évre országos természetvédelmi mintahetet szerveztek, és ezeken meghatározott napokon foglalkoztak a víz-, a levegő- szennyeződés, a zaj- és más ártalmak elleni küzdelemmel. ilyenkor az állami szervek, az üzemek beszámoltak arról, milyen eredményeket értek el. így a környezetvédelem a lakosok személyes ügyévé vált, és országszerte sok hasznos technikai javaslattal segítik e tevékenységet.

a vendégek megtekintették többek között a tatai járást, amelynek környezetvédelmi és tájformáló munkája országos modellnek tekinthető. szinte nemzetközi viszonylatban egyedülálló az, hogy itt az alregionális közigazgatási körzethatárok egybeesnek a hidrológiai határokkal. így a vidék olyan, mint egy természetes terepasztal, hol a termelés és a természet kölcsönhatásai jól megfigyelhetők. a gercse és a vértess nyulványainak dombvidékét magában foglaló tájvölgyekkel, vízfolyásokkal erősen szabdalta és a víz, a szél miatt erősen erodált. a nagyüzemi gazdálkodás azonban lehetőséget adott a táj sokrétű átalakítására. ez egyben az ország egyik legszeszélyesebben csapadékos vidéke. egyik községében, dadon például egyizben 240 perc alatt 245 milliméter csapadék zúdult le... a pusztító árvizek megelőzésére itt építettek - az országban elsőként - az általér-folyón olyan automatikus távmérő-rendszert, amely több mint 500 négyzetkilométernyi vízgyűjtő területen könnyíti meg a védekezést, csökkenteni minimálisra a károkat.

/folyt.köv./

17.30 rj

- 44 -

bb. 62. / szoros... 1. folyt./rj

a sokrétű tájformáló munkát úgy tervezték meg, hogy közben az esztétikai igényeket is kielégítsék, és az ország egyik legsűrűbben lakott, három várost magában foglaló, fejlett iparral rendelkező vidéken megfelelő üdülési-pihenési körülményeket teremtsenek. a vendégek megtekintették a tatai nagy-tavat, ahol ugyancsak nagyszabású rekonstrukcióval valóságos fürdő- és sportparadicsomot alakítottak ki. többek között nemzetközi versenyekre is alkalmas 2000 méteres kajak-kenu pályát építettek. /mti/

--

bb. 64. hazaérkezett a finn fővárosból

mm/rj ie hgy

1974. szeptember 18.

az a küldöttség, amely dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes vezetésével részt vett a helsinki vásár megnyitásán. a küldöttség több könnyűipari üzemet is felkeresett. /mti/

--

bb. 67. németh károly látogatása veszprém megyében

vid/fm/gné/rj fm hgy

1974. szeptember 18.

németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára szerdán veszprém megyébe látogatott. a megyei pártbizottságon pap jános, a veszprém megyei pártbizottság első titkára, horváth jános és tóth istván, a megyei pártbizottság titkárai és dr. radnóti istván, a veszprém megyei tanács elnöke fogadta a vendéget. ezt követően németh károly a megye vezetőinek társaságában felkereste a péti nitrogénműveket. kisgergely lajos igazgató ismertette hazánk legnagyobb épülő műtrágyagyárának beruházási munkálatait és a már üzemelő gyárak termelését, fejlődését. elmondta, hogy az 1971-ben megkezdett kiemelt nagyberuházás megvalósításának eredményeként napi 1000 tonna ammóniával, 6000 tonna karbamiddal és 2 500 tonna nitrogén-foszfor- és kálium-hatóanyag, összetett műtrágyával bővítik a péti termelést. a beruházás az utolsó szakaszához érkezett; összességében - hangoztatta kisgergely lajos - a munka üteme jó, vállalni tudják a kormányhatározatban előírt kötelezettségeket és az új gyár 1975. december 31-re termelésre készen áll.

/folyt.köv./

17.40 rj

- 45 -

bb. 67. / németh károly... 1. folyt./rj

ezután németh károly megtekintette a péti nitrogénművek üzemelő ammóniaszintézis üzemét, a nagyberuházás épülő üzemét, majd beszélgetett a beruházó vállalatok képviselőivel. a koradélutáni órákban a várpalotai városi pártbizottsághoz látogatott, ahol részt vett és felszólalt a végrehajtó bizottság ülésén. végül ellátogatott az inotai november 7. erőműbe, ahol megtekintette hazánk első nagyteljesítményű gázturbinás csucserőművét, amelynek szovjet berendezései 100 megawatt teljesítménnyel segítik energiagazdálkodásunkat. /mti/

..-

bb. 65. magyar vállalatok a poznani fogyasztási cikk-kiállításán

1/sb/pf/rj 1e hgy

1974. szeptember 18.

a hungexpo közreműködésével kilenc magyar külkereskedelmi vállalat vesz részt poznanban a vásárnap megnyiló takon, 74 fogyasztási cikk-kiállításán. a lengyel piacon érdeklődésre számot tartó, legkorszerűbb magyar élelmiszeripari, műanyagipari, háztartási és bútorgyártási termékeket vonultatják fel. a szocialista integráció, a szakosodás és a kooperáció alapján gyártott cikkek külön feltűnnek, s számos új termékkel tesznek ajánlatot újabb termelési együttműködés kialakítására. az előzetes jelzések szerint a szeptember 29-ig nyitvatartó vásáron megjelenő szakemberek körében különösen nagy érdeklődés előzi meg a magyar háztartási gépek és készülékek bemutatását. /mti/

..-

bb. 66. az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának ülése

t/pr/tr/rj zs hgy

1974. szeptember 18.

fehér péter, az mti tudósítója jelenti:

a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére vonatkozó kormányhatározat helyes programot alapozott meg, végrehajtásában már eddig is jelentős eredmények, sikerek születtek - állapította meg szerdai ülésén az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága. az agárdi állami gazdaságban dr. belák sándor elnökletével megtartott tanácskozáson - amelyen résztvett varga gáborné az országgyűlés alelnöke és dr. villányi miklós pénzügyminiszter-helyettes, - a képviselők a szarvasmarhatenyésztés fejlesztését célzó intézkedések hatását elemezték.

/folyt.köv./

17.45 rj

- 46 -

bb. 66. / az országgyűlés ... 1. folyt./rj

váncsa jeno mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes vitaíndítójában elmondotta, hogy a program eredeti koncepciója változatlan, a legfontosabb cél továbbra is a szarvasmarha, ezen belül a tehénállomány növelése, a tej- és hustermelés fokozása, kedvezőbb tartási és takarmányozási feltételek biztosításával az állomány jobb kihasználása, a mezőgazdasági nagyüzemekben a tej- és hushasznosítás különválasztása, a szakosodás ütemének meggyorsítása, valamint a termelés, a felvásárlás, a feldolgozás és az értékesítés összhangjának megteremtése.

- a program végrehajtásában 1973 sikeres esztendő volt - hangsúlyozta a miniszterhelyettes. az előző, 1972-es évhez mérve a tehénállomány 24 000-rel szaporodott, a tejtermelés 150 millió literrel, a vágómarhatermelés pedig 29 000 tonnával növekedett. figyelemre méltó, hogy lényegesen mérséklődött a kisüzemek tehénállományának korábbi gyorsütemű csökkenése. a különböző intézkedések hatására a mezőgazdasági nagyüzemekben a tehénállomány 6.8 százalékkal, a tejtermelés pedig 10.7 százalékkal emelkedett. kamatozott a kisüzemi üszőborjak nagyüzemi tenyészcélú felnevelésére kialakított rendszer is: a termelőszövetkezetek eddig - továbbtenyésztésre - több mint 40 000 háztáji üszőborjut vásároltak meg. sajnos az így felnevelt üszők értékesítését helyenként megalapozatlan állategészségügyi kifogások nehezítik.

az ország szarvasmarha-állománya 1974. derekán 2,035.000 volt, 40 000-rel több a tavalyinál, s 105.000-rel több, mint az idei esztendő elején. az állomány növekedéséhez azonban az is hozzájárult, hogy - időarányosan - 26 000-rel kevesebb vágómarhát vásároltak fel az átmeneti exportkorlátozások miatt. a nagyüzemi szakosodásban jelentős előrelépésnek ítélték, hogy 1973-ban több mint kétezer, az idén pedig körülbelül 7.500 üszőt importáltunk, amelyeknek túlnyomó többsége különleges tej-, illetve hustermelő fajta. a keresztezésből származó állományok - a keresztezések döntő többsége ma már holstein-friz fajttal folyik - termelési mutatói kedvezőek, megfelelnek a várakozásnak.

a hustermelési szakosodásban bizonyos lemaradás van, a nem fejt tehének száma alig éri el a 30 000-et. 1971-ben és 1972-ben még nagymennyiségű vaját és takarmánytejport importáltunk, 1973-ban már megszüntethettük a vaj-behozatalt, csökkenthettük a takarmánytejpor-importot, s növelhettük sajtexportunkat. az idei esztendő első hét hónapjában a tejipari vállalatok 869.8 millió liter tejet vásároltak fel, 73.7 millió literrel többet, mint 1973 azonos hónapjaiban.

/folyt.köv./

17.55 rj

- 47 -

bb. 66. / az országgyűlés... 2. folyt./rj

a miniszterhelyettes szólt az európai tőkés országokban tavasszal életbeléptetett importkorlátozó intézkedésekről is, s hangsúlyozta, hogy a hagyományos tőkés exportpiacainkon kialakult helyzet átmeneti, a marhahushiány fokozódása rövidesen újra megnyitja kiviteli lehetőségeinket. az értékesítési nehézségeket különböző intézkedésekkel, s főleg a szovjetunióval kötött, számunkra előnyös megállapodással sikerült áthidalni.

a nagyüzemi szakosodás meggyorsításának alapvető termeléspolitikai célja a jövedelmező marhahus-termelés, az export növelése, s az, hogy a tejtermelés kizárólag a belső ellátási igények kielégítését szolgálja. a szkosított tenyésztés ösztönzésére jó néhány határozat született, ezek jórésze anyagilag is érdekeltté teszi a gazdaságokat.

az előterjesztést követő vitában a képviselők hangsúlyozták: a tehénállomány évi 3 százalékos növelése a továbbiakban csak akkor biztosítható, ha a mezőgazdasági nagyüzemek évente 6-7 százalékkal szaporítják tehénállományukat, s a kisüzemek állománya sem csökken három százaléknál jobban. biztosítottak az állományfejlesztés anyagi, biológiai és tárgyi feltételei, szorgalmazni kell azonban a munkaerővel takarékos, gazdaságos tartási rendszerek elterjedését, a meglévő épületek, istállók jobb kihasználását. minél egyszerűbb, olcsóbb megoldásokra kell törekedni - hangoztatták a bizottság tagjai - s a mezőgazdasági nagyüzemekben fokozatosan meg kell szüntetni az évi 2.300-2.400 liternél kevesebb tejet adó állományok fejlesztését.

központi témája volt a vitának, hogy egyre kevesebb háztáji gazdaságban tartanak, nevelnek szarvasmarhát, ma már olyan falu is akad, ahol csak a közösből tartanak tehenet. a háztáji a közös gazdaság kiegészítő, szerves része, s ha az itt nevelt szarvasmarhaállomány csökkenését megállítani nem is lehet, a tendencia lassítására mindent meg kell tenni. szóba került az is, hogy a szarvasmarhaállomány szaporítása együtt jár a takarmánytermelés emelkedésével - sok pénzt lehetne megtakarítani, ha hasznosítanák a ma még felégetett, beszántott kukoricaszárak fehérje és keményítő tartalmát. erre jó példával éppen a bizottságot vendéglátó agárdi állami gazdaság szolgált: kukoricabetakarító kombájnjaikra olyan berendezést szereltek, amely vágja a szarát, karbamiddal és különböző tartósítószerrel permetezi, bálázza az értékes takarmányanyagot.

/folyt.köv/

18.05 rj

- 48 -

bb. 66. / az országgyűlés... 3. folyt./rj

a képviselők szóváltették, hogy a tejiparnak szaporítania kellene begyűjtő, felvásárló helyeit. a tejforgalmazás zökkenőmentesebb megszervezése minden bizonnyal hozzájárulna a fogyasztás emelkedéséhez.

az ülés másik témájaként a tanács törvény végrehajtásának tapasztalatairól tájékoztak a képviselők. dr. papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnöke egyebek között elmondta, hogy az 1971-ben született - sorrendben a harmadik - tanács törvény jelentős állomás volt, megőrizte és a szocialista fejlődés követelményeire figyelemmel új elemekkel gazdagította a tanácsok kétévtizedes munkájában bevált alapelveket és szabályokat. a törvény elvei és rendelkezései beváltak, helyességüket az élet igazolta.

a bizottsági ülés vitájában felszólalt dr. molnár béla, mateovics józsef, keszthelyi zoltán, vadkerti miklósné, bojtor miklós, dr. pál istván, gajdos jános, szabó istván, dr. baskay tóth bertalan, nieszner ferenc, fülöp lászló és lakatos andrás országgyűlési képviselő./mti/

--

bb. 68. megjelent az eszperantó magazin új száma

rj zs hgy

1974.szeptember 18.

megjelent az eszperantó magazin szeptemberi száma, amely „hogyan hasznosíthatná a nemzetközi szakszervezeti mozgalom az eszperantót?“, címmel interjút közöl gáspár sándortól, az mszmp pb tagjától, a szót főtitkáráról. /mti/

--

18.15 rj

- 49 -

bb. 69. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00 órától
18.00 óráig

rj hgy

1974. szeptember 18.

35. napraforgótermesztési tanácskozás
36. megyei munkajogi bizottság
37. sportorvosok tanácskozása
38. nehézipari védnökségi tábor
39. természetvédelmi bizottság
40. pest megyei képviselőcsoport
41. chilei szolidaritási gyűlések
42. százszázadik látogató a szovjet műszaki kiállításon
43. jósvafői szanatórium
44. gázolt
45. akadémiai tudományos ülészek
46. hazaérkezett dimény imre
47. zalai képviselőcsoport
48. alacsony vízállás a dunán
49. számítógép a szénbányában
50. fővársorsai tanács vb-ülése
51. borbás tiber kiállítása
52. focj jeno fogadta sorsát
53. **a nusz főtitkára**
55. magyar-szovjet járműipari szimpozium
56. a bnv kereskedelmi hálózatának ellenőrzése
57. pécsi felüljáró
58. segélyküldemény ciprusba
59. vietnami növendégek
60. magyar-szovjet műszeripari munkacsoport
61. vor sajtótájékoztató a bnv-n
62. ndk környezetvédelmi szakemberek
63. magyar-bolgár barátsági napok
64. bakos zsigmond hazaérkezett
65. poznani kiállitás
66. az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának ülése
67. németh károly veszprémben
68. eszperantó magazin
69. hirjegyzék

/ 27-es szám u hirünk /budapesti és megyei párt- és kisz vezetők
a bnv-n/ helyett más szöveget adtunk! /mti/

54. magyar- finn tárgyalás

--

18.20 rj

- 50 -

10¹⁸³⁰

bb. 70. bondor józsef

tr/rj zs hgy

1974. szeptember 18.

építésügyi és városfejlesztési miniszter szerdán hivatalában fogadta tuominen finn belügyminisztert és munkatársait, akik a finn kormánydelegációval érkeztek hazánkba. a megbeszélésen kölcsönösen kifejtették a két minisztériumot érintő kérdéseket. /mti/

--

bb. 71. a divsz meghívására

mm/rj zs hgy

1974. szeptember 18.

budapestre érkezett a namibiai swapo /délnyugat-afrikai népi szervezet/ küldöttsége homateni kaluenja, a szövetség központi bizottsága tagjának vezetésével. a küldöttség tájékoztatta a divsz irodáját a namibiai nép helyzetéről és harcáról, amelyet a hazáját jogtalanul megszállva tartó dél-afrikai apartheid rendszer ellen folytat. a vendégek elismeréssel szóltak a divsz szolidaritási akcióiról, és a világ egész haladó ifjúságának támogatását kérték ahhoz, hogy namibia is elnyerhesse függetlenségét. a küldöttség és a divsz vezetői megvizsgálták a portugáliai demokratikus fordulat eredményeként afrikában megváltozott helyzetet. a swapo küldöttsége bejelentette, hogy részt vesz a divsz november 10-én várnában megnyíló ix. kongresszusán. /mti/

--

bb. 72. az évad utolsó orgonahangversenye tihanyban

vid/kz/rj hgy

1974. szeptember 18.

szerdán este kovács endre szólaltatta meg az idei nyári hangverseny - évadban utoljára a tihanyi apátsági templom híres orgonáját. ez volt az idei tihanyi zenei program 25. koncertje. a hangversenyek mind a 25 alkalommal „telt ház”, előtt zajlottak le. a már országszerte számontartott zenei események színvonalát az idén tovább növelte az mrt gyermekkórusának, veszprém város vegyeskarának és a budapesti madrigál kórus alkalmankénti közreműködése. /mti/

--

18.45 rj

- 51 -

16/1830

bb. 73. időjárásjelentés

rj hgy

1974. szeptember 18.

a meteorológiai intézet jelenti 1974. szeptember 18-án, szerdán 19 órakor:

nyugat felől lehülés

várható időjárás csütörtök estig: nyugat felől megnövekvő felhőzet, elsősorban az ország nyugati és északi felében szórványos esővel, záporral, esetleg zivatarral. mérsékelt délkeleti-déli, majd a dunántulon megélénkülő, helyenként megerősödő, északnyugatra forduló szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 17-22 fok között. /mti/

-.-

e m b a r g ó: elhangzásig!

bb. 74. fock jenő pohárköszöntője

t bc/mm/e hgy

1974. szeptember 18.

tisztelt miniszter ur!

tisztelt asszonyom!

kedves finn barátaink!

Őszinte tisztelettel, s barátsággal köszöntöm körünkben kalevi sorsa urat, a finn köztársaság miniszterelnökét és kedves feleségét. köszöntöm valamennyi jelenlévő kedves finn barátunkat és magyar vendégeinket.

nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy a finn nép kiemelkedő képviselői - elfogadva a meghívásunkat - ellátogattak magyarországra. ez a látogatás jelentős állomása annak az örvendetes és mind bensőségebbé váló politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatnak, amely országainkat már hosszú idő óta összeköti.

több mint három esztendő telt el azóta, hogy személyesen is megismerkedhettem az önök csodálatos, természeti szépségekben gazdag országával, a dolgozó és békeszerető finn néppel. mindmáig elevenen élnek emlékezetemben az ott töltött napok emlékei.

/folyt.köv./

19.40/e

- 52 -

bb. 74. /fock jenő...folyt./e

nagyon örülök, hogy most legalább részben alkalmunk van viszonzni finn barátaink vendégszeretétét. miniszterelnök ur, kedves felesége és a finn küldöttség tagjai a rendelkezésre álló - sajnos - rövid idő alatt bepillantást nyerhetnek a magyar nép életébe, megismerhetik a szocializmus építése terén elért fontosabb eredményeinket.

szeretnénk, ha személyesen is meggyőződnenek róla, hogy társadalmunk, amelyre a rend, nyugalom és kiegyensúlyozottság jellemző, szocialista célkitűzéseink megvalósítása érdekében szorgalmas, széles nemzeti összefogáson alapuló alkotó munkát végez. dolgozó népünk bizakodó hangjlatban készül a jövő esztendő két nagy eseményére: a magyar szocialista munkáspárt XI. kongresszusára és felszabadulásunk 30. évfordulójának ünneplésére.

meggyőződésem, hogy látogatásuk, személyes ismeretségünk további elmélyítése hozzájárul majd országaink és népeink hagyományos, baráti kapcsolatainak ápolásához és továbbfejlesztéséhez. kedves vendégeink, tapasztalhatják majd népünknek a finn nép iránti őszinte barátságát.

országaink és népeink együttműködésében kiemelkedő esemény volt kádár jános elvtársnak, az mszmp központi bizottsága első titkárnak és dr. urho kekkonennek, a finn köztársaság elnökének tavaly szeptemberi találkozója helsinki. eszme-cseréjük hosszú időre lendületet, utmutatást adott a magyar-finn kapcsolatok fejlesztésének. örömmel nyugtázzhatjuk, hogy kapcsolataink azóta tovább erősödtek az élet minden területén. hosszú történelmi múltra visszatekintő barátságunk és rokonságunk egyre inkább a mai kor követelményeinek megfelelő tartalmat nyer.

néhány hónapja irták alá a magyar-finn szabadkereskedelmi megállapodást, néhány nappal az ön látogatása előtt pedig országaink első hosszulejárata gazdasági, ipari kooperációs, valamint idegenforgalmi egyezményét. nagy meglepéssel látjuk és ápoljuk az igen élénk testvérvárosi kapcsolatokat, a széleskörű kulturális cserét. népeink egymás iránt érzett megbecsülését tükrözi, hogy rendszeressé váltak a kölcsönösen megrendezett barátság-hehek, újabb és újabb tömegek ismerkednek meg a másik nép kultúrájával, eredményeivel.

/folyt.köv./

19.45/e

- 53 -

bb. 74. /focok jenő...2.folyt./e

a magyar népköztársaság és a finn köztársaság együttműködésének töretlen fejlődése kiválóan példázza, hogy a különböző társadalmi rendszerű országok között is zavartalan, virágzó kapcsolatok alakulhatnak ki és nemzetközi téren is közösen léphetnek fel fontos kérdések megoldása érdekében, ha kapcsolataik alapelveként elfogadják a békés egymás mellett élést.

tisztelt miniszterelnök ur!

tisztelt asszonyom!

kedves barátaink!

szépséges fővárosuk, helsinki nemzetközi szimbólummá, az európai biztonságért folyó küzdelem jelképévé vált a békeszerető emberek szemében. a finn köztársaságnak jelentős szerepe van abban, hogy ma már a biztonsági értekezlet előkészítésének második szakasza folyik. nem becsüljük le a már eddig elért eredményeket, de nem hallgathatjuk el, hogy genfben - nem a szocialista országok hibájából - a kelletténél lassabban haladunk előre. nagy meglepetéssel és egyetértéssel fogadtuk azokat a hivatalos finn megnyilvánulásokat, amelyek ismételten tanúsítják, hogy a finn kormány a genfi tárgyalások eredményes befejezése után kész a legrövidebb időn belül a legmagasabb szintű harmadik szakasz megrendezésére.

ma délután tartott tárgyalásaink alapján ismételten és örömmel állapíthatjuk meg, hogy a nemzetközi béke és biztonság kérdésében és általában a nemzetközi helyzet fő kérdéseiben kormányaink álláspontja azonos vagy igen közel áll egymáshoz. kölcsönösen üdvözöljük a nemzetközi viszonyok javulását és azt a tényt, hogy az enyhülés a világhelyzet fő irányzatává vált. nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül, hogy még jelentős erőket szembehelyezkednek a világ népeinek békeakarataival, a nemzetközi enyhüléssel. indoklásban és a közel-keleten még nem sikerült megszüntetni a feszültséget kiváltó okokat, nem számolták fel az agresszió következményeit. az imperializmus legszéleskörűsebb körei megpróbálják visszafordítani a történelem menetét. chile tragikus eseményei után cipruson emeltek fegyvert az ország alkotmányos rendje és választott törvényes vezetője ellen.

/folyt.köv./

19.50/e

- 54 -

bb. 74. /focok jenő...3.folyt./e

kormányunk határozottan elítéli a ciprusi nép alapvető jogai ellen, az ország államiságának, el nem kötelezett politikájának felszámolására irányuló mesterkedéseket és követeli a biztonsági tanács határozatainak végrehajtását, a ciprusi köztársaság szuverenitását és függetlenségének visszaállítását és szavatolását.

a nemzetközi élet fontos kérdéseiben az a törekvés vezérel bennünket, hogy a magyar népköztársaság, lehetőségeihez mérten, hozzájáruljon az enyhülés tartóssá és véglegessé tételéhez. az e célért sikrászálló országok sorában megbecsült helye van a finn köztársaságnak, amelynek kormánya és köztisztviselőiben álló elnöke elévülhetetlen érdemeket szerzett a nemzetközi béke és haladás melletti következetes kiállással.

tisztelt miniszterelnök ur!

tisztelt asszonyom!

kedves finn vendégeink!

e gondolatok jegyében kívánok önöknek kellemes magyarországi tartózkodást. kérem, hogy amikor majd visszatérnek hazájukba, adják át finnországi vezetőinek és népének a magyar népköztársaság vezetőinek és népének baráti üdvözlését és jókívánásait. emelem poharam kekkonen köztársasági elnök ur egészségére, sorsa miniszterelnök ur és kedves felesége egészségére, valamennyi kedves finn vendégünk egészségére, országaink és népeink barátságára és együttműködésére, a békére. /mti/

EMBARGÓ: elhangzásig!

bb. 75. kalevi sorsa pohárköszöntője

t bc/mm/e hgy

1974. szeptember 18.

miniszterelnök ur!

tisztelt focokné asszony!

kedves hölgyeim és uraim!

azok a baráti szavak, amelyeket ön, miniszterelnök ur, rólam, feleségemről és finnországról elmondott, nagy örömmel töltöttek el. engedjék meg, hogy őszintén megköszönjem azokat. igaz barátság vett körül minket attól a pillanattól kezdve, amikor magyarország földjére léptünk. erről a barátságról számtalan honfitársunknak van már maradandó emléke.

/folyt.köv./
20.05/e

- 55 -

bb. 75. /kalevi sorsa...1.folyt./e

miniszterelnök ur!

nem tulzok, amikor azt mondom, hogy egyetlen finn sem közeledhet országukhoz közönyösen. magyarország nevéhez a finn emberekben valami nagyon meleg, lelkesítő és egyedülálló érzés kapcsolódik. feleségem és én sem vagyunk kivételek ez alól a szabály alól. nagyon örülünk, hogy ez az út létrejött. azokról a hagyományos kapcsolatokról, amelyek népeinket egyesítik, tulajdonképpen nem is lenne szükséges beszélni. valamennyien ismerjük azokat. de ahogy a finn közmondás mondja, az ember a szív melegétől beszél. az a körülmény, hogy a közös eredetünkön alapuló különleges kapcsolataink ma már több mint egy évszázad óta számos ünnepi beszéd témájaként szerepeltek, nem akadályozza meg azt, hogy rokoni érzéseink ugyanakkor szilárd és tartós alapját képezzék a legsokoldalubb együttműködésnek. ez olyan mint egy serleg, amelyet nekünk - finneknek és magyaroknak - értékes tartalommal kell megtöltenünk.

tévedés lenne azt gondolni, hogy előttünk csupán ünnepi beszédek hangzottak el. valójában már egy évszázada értékes kulturális tevékenység folyik, melynek eredményeképpen - hogy csak egy kis példát említek - nagy írók közül sokan bizonyára sokkal ismertebbek finnországban, mint más, közelebb fekvő ország írói.

a második világháború után a világ népei között az egyre erősödő együttműködés korszaka kezdődött. ebből a fejlődésből mi - finnek és magyarok - sem maradtunk ki. szerintem kétoldalu kapcsolatainkban népeinknek erre gondolniuk kell.

ha megvizsgáljuk a hagyományos együttműködésünket a kultúra területén, megállapíthatjuk, hogy sikerült még a korábbinál is élénkebbé tenni azt és új, időszerű formákat találni, melyeket folyamatosan fejlesztünk. tavaly finnország kulturális hét keretében mutatta be kulturális életének néhány oldalát. jövőre magyarország felszabadulásának 30. évfordulója alkalmával magyarországon lesz a sor, hogy hasonló módon bemutassa kulturális életét a finn közönségnek.

/folyt.köv./

20.08/e

- 56 -

12/2040

bb. 75. /kalevi sorsa...2.folyt./e

több alkalommal megállapították, hogy gazdasági kapcsolataink nem állnak azon a színvonalon, mint kulturális és politikai kapcsolataink, s nincsenek azon a színvonalon, ahogy a két ország fejlett gazdasági élete feltételezné. ez részben természetesen földrajzi okokra vezethető vissza, részben arra, hogy még most sem tudtuk kölcsönösen, teljesen megismerni egymás kereskedelmi és ipari lehetőségeit. kölcsönös erőfeszítéssel azonban arra törekedtünk, hogy a vámokat és a kereskedelem más feltételeit megszüntessük az országaink közötti kereskedelmi kapcsolatok érdekében. úgy finnország, mint magyarország, döntő mértékben függnek kereskedelmüktől. így kezdettől fogva azon a véleményen vagyunk, hogy az európai országai közötti kereskedelemben el kellene távolítani a mesterséges akadályokat. a gyakorlatban finnország úgy kívánta elérni - a maga részéről - ezt a célt, hogy kereskedelmi érdekeinek érvényesítése kapcsán egyrészt együttműködési megállapodást kötött a kgst-vel, másrészt szabadkereskedelmi megállapodást kötött az európai gazdasági közösséggel. ezenkívül finnország tárgyalásokat folytatott a kgst európai tagországaival a kereskedelmi akadályok lehető legszélesebb körű kölcsönös eltávolításáról. ez év tavaszán ezek a tárgyalások finnország és magyarország között befejeződtek és aláírták a szerződést, amely - mint reméljük - a jövőben az országaink közötti kereskedelem fejlesztésének fontos tényezőjévé fog válni. a legújabb lépésként a közelmúltban aláírtuk a gazdasági, ipari, tudományos és műszaki együttműködésről szóló tízéves megállapodást, amely jelentős mértékben kiegészíti a korábban említett megállapodást.

finnország a világ népei közösségének tagjaként általánosan ismert és elismert békeszerető, aktív semlegességi politikát folytat. magyarország a szocialista országok közösségének tagja. ez az eltérő kiindulási pont, illetve országaink különböző társadalmi és gazdasági berendezkedése azonban politikai téren mégsem képezte akadályát a gyümölcsöző együttműködés viszonyai között élő európai létrehozásának.

ezek a kérdések az európai biztonsági és együttműködési konferencia témáiként szerepeltek, amely az elmúlt években uralta a nemzetközi eseményeket. a konferencia eddigi eredményei igen biztatóak, és reméljük, hogy a második szakasz munkája genfben hamarosan befejeződik. a konferencia harmadik szakaszának megrendezése helsinki-ben a legmagasabb szinten, ismert módon mind finnország, mind magyarország törekvéseinek megfelel.

/folyt.köv./

20.17/e

- 57 -

12/2040

bb. 75. /kalevi sorsa...3.folyt./e

miniszterelnök ur!

finnország és magyarország barátságának és együttműködésének folyamatos fejlődése számunkra, finnek számára nagy öröm. tudjuk, hogy önök magyarok hasonlóan gondolkodnak. erre törekszük mindkét ország, vezető személyiségeit is beleszámítva. az mszmp kb első titkárának, kádár jánosnak urho kekkonen köztársasági elnök vendégeként tett tavalyi finnországi látogatása új bizonyítéka ennek. bizonyosak vagyunk abban, hogy az elmúlt évek élénk fejlődése tovább erősödik.

miniszterelnök ur!

ugyanakkor engedje meg, hogy feleségem és a magam részéről megköszönjem önnek ezt a nagyszerű vendéglátást, amelyben részvettünk magyarországon és szeretném emelni poharam ön, az ön felesége egészségére, az egész magyar testvérmép sikereire.
/mti/

...-

bb. 76. bemutató az állami déryné színházban

t nn/sza/e zs hgy

1974. szeptember 18.

szerdán nagy sikerrel mutatta be az állami déryné színház társulata kulich gyula téri színpadán g.b.shaw warenné mestersege című színművét mészöly tiber fordításában. a játékot laci-na lászló rendezte, a főbb szerepekben feleki sári, jászai-dijas, érdemes művésszel, várnagy katalin jászai-dijas művésszel. a díszleteket sostarics zsuzsa, a jelmezeket pedig vendégként füzy sári tervezte. /mti/

...-

tébb. 77. helyreállt a rend a marx téren

i ob/mm/e hgy

1974. szeptember 18.

szerda hajnalban a marx téren a 400 milliméteres átmérőjű főnyomóvezeték eltört és a villamosvágányok alól víz szivárgott fel. az ügyeletes brigádok az érintett szakaszon a vízszolgáltatást beszüntették, a bkv pedig a forgalmat átmenetileg elterelte.

a vízművek dolgozói a tűzoltók segítségével azonnal munkához láttak, amelynek eredményeképpen a vízszolgáltatás már a kora délutáni órákban ismét helyreállt és nem sokkal később a villamosforgalom is megindult. /mti/

20.23/e

- 58 -

10 2040

bb.78. megkezdte budapesti vendéggjátékát a varsói teatr polski együttese

t nn/sza/e zs hgy

1974. szeptember 18.

szerdán megkezdte budapesti vendéggjátékát a varsói teatr polski együttese. a lengyel vendégművészek a thália színházban ernest bryll és katarzyna gartner üvegfestmény című népies ihletésű musicaljét mutatták be. a művet august kowalczyk alkalmazta színpadra és egyben ő volt az előadás rendezője is. ad díszleteket adam kilian tervezte, a koreográfus pedig zbigniew kilinski volt. a főbb szerepeket jan kobuszewski, maciej maciejewski, andrzej szajewski, marian lacz alakította.

az előadáson megjelent dr. molnár ferenc kulturális államtitkár, dr. kornidesz Mihály, az mszmp kb osztályvezetője, roska istván külügyminiszterhelyettes, valamint társadalmi, kulturális életünk számos más képviselője. jelen volt tadeusz kacmarek lengyel kulturális és művészetügyi miniszterhelyettes, valamint tadeusz hanuszek budapesti lengyel nagykövet.

az előadást követően dr. molnár ferenc a lengyel kultúra napjai alkalmából fogadást adott a fészekben.

Lengyel vendégeink legközelebb csütörtökön lépnek fel fővárosunkban v.visnyevszkij optimista tragédia című drámájával.
/mti/

...-

bb. 79. vacsora az országházban

t bc/tr/e zs hgy

1974. szeptember 18.

fock jenő, a minisztertanács elnöke és felesége szerdán vacsorát adott kalevi sorsa, a finn köztársaság miniszterelnöke és felesége tiszteletére az országház vadásztermében. részt vettek a vacsorán a finn miniszterelnök kíséretének tagjai is.

a vacsorán részt vett huszár istván, a minisztertanács elnökhelyettese, benkei andrás belügyminiszter, bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, dr.horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, puja frigyos külügyminiszter és a politikai, a gazdasági, a kulturális élet több vezető személyisége.

a szívélyes, baráti hangulatu vacsorán fock jenő pohárköszöntőt mondott. /bb. 74-es kiadásunkon közzöltük./
e m b a r g ó j á t feloldjuk!

ezután kalevi sorsa mondott pohárköszöntőt. /beszédének embargóját az alábbi kiegészítésekkel feloldjuk:

az 1. folytatás utolsó bekezdésének 4. sorában ...fejlesztünk. magam arra a nagyszerű élményre gondolok, amikor a magyarok újra „felfedezték”, számunkra a kalevalát. tavaly finnország...

/folyt.köv./

21. 50/

bb. 79. /vacsora...folyt./e

a 2. folytatás első bekezdésének alulról számított negyedik sorában: ...fog válni. mint ahogy ön, miniszterelnök ur, megállapította, a legujabb lépésként...

a 2. folytatás utolsó bekezdésének 3. sorában:

...uralta a nemzetközi eseményeket és mindkét kormány erőfeszítésének központjában állt. a konferencia...

a hír utolsó bekezdésének első sorában a szöveg:

ugyanakkor engedjék meg, hogy...

ugyanezen bekezdés 2. sorában helyesen: ...megköszönjem önöknek ezt a nagyszerű...

/mti/

bb.80. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

hgy/e

1974. szeptember 18.

70. tuominen bondornál
71. namibiai küldöttség
72. orgonahangverseny
73. időjárás
74. focik pohárköszöntője
75. sorsa pohárköszöntője
76. déryné színház bemutatója
77. marx tér
78. teátr polski
79. focik jendő vacsorája
80. hírjegyzék

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
szerkesztő: koncz antal
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy

21.56/e

Közz

- 60 -

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb. 1. hazánkban vendégszerepel a leningrádi akadémiai gorkij színház, a rusztavi gruz drámai színház - bővülnek a magyar-szovjet kulturális kapcsolatok

i/nm/rj hi hgy

1974. szeptember 19.

nüvelődés

a kulturális minisztérium és a szovjetunió (üggy miniszteriuma között létrejött együttműködési szerződés szellemében jelentősen bővülnek, gazdagodnak az országaink közötti művészeti cserék, kulturális kapcsolatok. a közeljövőben például vendégünk lesz a munka vörös zászló érdemnyelvével kitüntetett nagyhirű szovjet együttes, a leningrádi akadémiai gorkij színház. október 22-én és 27-én a. cagarelli gruz klasszikus szerző hanuma című kétrészes vígjátékát mutatják be, valamint rahmanov nálunk is nagy sikert aratott drámáját, a viharos alkonyatot. ez utóbbit október 25-én és 26-án játsszák. a vendéggjáték érdekessége lesz még örkény istván tótk című tragikomédiájának október 23-i előadása. ugyanacsak a budapesti művészeti hetek alkalmából vendégeskedik nálunk a rusztavi gruz drámai színház október 2- és 5. között. tőlük p. kahabadze kahaber kardja című vígjátékát, v. korosztiljov száz év múlva című drámai költeményét és katona józsef bánk bán című tragédiájának előadásait láthatjuk. tőlünk november végén tiznapos vendéggjátékra utazik leningrádba, illetve kijevbe a magyar állami operaház 120 fős nyi balettegyüttese. magyar szakemberek is részt vesznek a szocialista országok népművelési intézetei igazgatóinak nemzetközi szemináriumán, amelyet a szovjetunióban tartanak. rendszeresen napirenden szerepel operaénekesek, esztrádművészek, artisták, díszlet- és kosztümtervezők, balettmeisterek, rendezők cseréje is. november folyamán mai szovjet iparművészek kiállításában gyönyörködhetünk, elsősorban üveg és gobelin alkotásaikban. a szovjetunió központi forradalmi muzeumának anyagából a közeljövőben szovjet politikai plakátkiállítás nyílik hazánkban.

az utóbbi időben egyre több kulturális intézmény létesít közvetlen kapcsolatot egymással. többek között a vahtangov színház és a madách színház, a fővárosi operettszínház és a moszkvai operettszínház, a szovremenyik színház és a vigszínház cseréli ki évente legsikeresebb darabjait, az előadások fotóit, dokumentációját. évente több szovjet színházi szakembert látunk vendégül tapasztalatcsere céljából, s ugyancsak többen utaznak ki tőlünk a szovjet színházak életének tanulmányozására.

/folyt.köv./

- 1 -

h